

Räpina vallas Rahumäe külas asuva Haavasaare katastriüksuse detailplaneeringu

lähteseisukohad ja

keskkonnamõju strateegilise hindamise
väljatöötamise kavatsus

AVALIKUSTAMISELE

Töö nr 20003564

Tartu 2020

Krista Lahtvee

Juhtekspert (KMH litsents KMH0158)

HENDRIKSON & KO

Raekoja plats 8
51004 Tartu
tel +372 740 9800

Maakri 29
10145 Tallinn
tel +372 617 7690

Hendrikson & Ko
www.hendrikson.ee
hendrikson@hendrikson.ee

SISUKORD

SISUKORD	3
1. DETAILPLANEERINGU LÄHTESEISUKOHAD	5
2. KSH EESMÄRK JA ULATUS	7
3. MÕJUTATAVA KESKKONNA ÜLEVAADE	9
3.1. Natura eelhindamine	13
4. SEOSD ASJAKOHASTE ARENGU- JA PLANEERINGUDOKUMENTIDEGA	17
4.1. Räpina valla üldplaneering	17
4.2. Räpina valla arengukava aastateks 2019-2030	19
4.3. Põlva maakonnaplaneering 2030+	20
4.4. Põlvamaa arengustrateegia 2035+	22
5. STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI ELLUVIIMISEGA EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU	23
6. KSH KÄIGUS KASUTATAV HINDAMISMETOODIKA	25
7. DP JA KSH PROTSESSI KAASATUD OSAPOOLED	27
8. KSH EELDATAV AJAKAVA	29
9. KSH VÄLJATÖÖTAMISE KAVATSUSE KOOSTANUD EKSPERDID JA STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI KOOSTAJA ANDMED	31
10. PLANEERINGU JA KSH-GA SEOTUD ISIKUTE JA ASUTUSTE ETTEPANEKUD	32
LISAD	59
Lisa 1. DP ja KSH algatamisotsus	61
Lisa 2. DP ja KSH algatamisest teavitamine	62
Lisa 3. Maanteeameti seisukohad 26.11.2019 detailplaneeringu koostamiseks	63
Lisa 4. DP eskiislahendus seisuga 08.04.2020	65
Lisa 5. KSH juhteksperdi vastavus seaduses toodud sätetele	67
Lisa 6. Keskkonnaameti kiri Kirmsi hoiuala piiride muutmise teemal	69
Lisa 7. Räpina vallas Rahumäe külas Haavasaare maaüksuse detailplaneeringu KSH eelhinnang	70
Lisa 8. Ametite ja huvitatud isikute esitatud ettepanekud VTK sisu osas	71

1. DETAILPLANEERINGU LÄHTESEISUKOHAD

Käesolevad lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsus (VTK) koostatakse Haavassaare katastriüksuse (KÜ 70801:001:0222, 100% maatulundusmaa) detailplaneeringule. Detailplaneering ja KSH algatati Räpina Vallavolikogu 16.10.2019 otsusega nr 1-3/43.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Haavasaare kinnistule (KÜ 70801:001:0222) rajada turbasubstraatide tootmise ja pakendamise tehas ning muuta maatulundusmaa sihtotstarve tootmismaks. Detailplaneeringuga tehakse üldplaneeringu muutmise ettepanek.

Detailplaneeringuala idapoolne osa plaanitakse kasutusele võtta Tuurapera turbamaardla mäeeraldiste teenindusmaana, millel asuvad masinate hoiuplatsid, masinate teenindamiseks vajalikud hooned (hoonete arv ja ehitusalane pind sisaldub üldistes numbrites), tuletõrje veevõtukohad, maakütte horisontaalne maakollektor ja ligipääsuteed. Joonisel 1 on toodud Tuurapera turbamaardla paiknemine planeeringuala vahetus läheduses. Detailplaneering kattub 62 m² ulatuses Tuurapera turbamaardla (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 0099) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 4. plokiga. Haavasaare kinnistu läänepoolisel kõrvalkinnistul Määrastesoo (KÜ 70801:001:0221) asuvad turbamaardla aktiivse reservvaru 3. ja 4. plokk.

OÜ Van der Knaap Eesti toodanguprotsess (alates turba kaevandamisest) ja OÜ Van der Knaap Substrates (kuni pakendatud tooteni ja tarneni) on reguleeritud rahvusvaheliselt tunnustatud RHP¹ kvaliteedi kontrolli nõuetega.

Detailplaneeringu esialgses eskiislahenduses on kavandatud ehitisealuseks pinnaks 6 000 m², et ehitada sinna kuus hoonet kõrgusega kuni 14 meetrit. Tootmisalale kavandatakse lisaks tootmistsehhile järgnevaid kõrvalhooneid: kontor, tehase materjalide ladu, kütuse- ja määrdeainete ladu, tööliste olmeblokk ja masinate hooldus-töökoda.

Pakendatav turvas (perspektiivne kogus kuni 250 000 m³/a) tuuakse tehasesse erinevatelt turbatootmisaladelt (Määrastu, Meelva, Meenikonna) ning otse Tuurapera turbatootmisalalt Haavasaare kinnistu lõunaküljel kulgeva tee kaudu. Keskkonnamõju hindamisel lähtutakse perspektiivsest maksimaalsest pakendatava turba kogusest, mistõttu pakendatavad kogused ei ühildu tänasel päeval kehtivates kaevandamislubades kehtestatud kaevandatavate mahtudega.

Tootmistsehh töötab aastaringelt – kõrghooaegadel (kevadest ja sügisest) kahes vahetuses ning hooajaväliselt väiksema koormusega. Planeeritava tootmisvõimsuse korral on arvestatud, et tööaeg kahes vahetuses oleks kuni 15% aastastest tööajast.

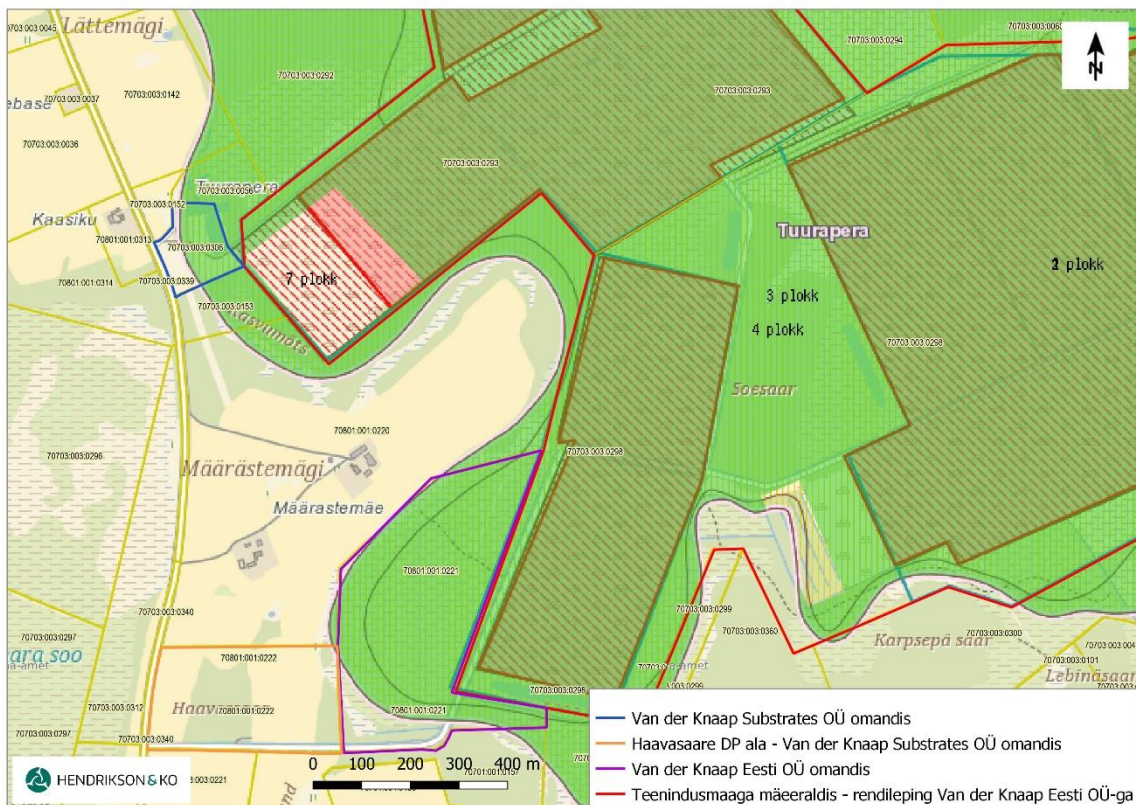
Ettevõttes hakkab tööle umbes 20 inimest, kelle jaoks vajalik joogivesi saadakse rajatavast puurkaevust. Lisaks võetakse puurkaevust vett turba niisutamiseks vahetult enne pakkimist mahus 0,45 liitrit/m³ kohta, mis teeb perspektiivse pakendatava turba koguse 250 000 m³ juures 112,5 m³ vett aastas. Olmereovesi juhatakse rajatavasse omapuhastisse (biopuhasti). Heitvesi juhatakse seejärel kinnistu lõunaserval kulgevasse kraavi. Samuti kogutakse tootmisalalt sademevesi, mis juhatakse läbi õlipüüdu kraavi. d

¹ <https://www.rhp.nl/en/home>

Ruume planeeritakse kütta maaküttega või alternatiivina graanulküttel katlaga. Katla eeldatav võimsus on 0,5 MW, korstna kõrgus ligikaudu 15 meetrit. Korstna asukoht ja tegelik kõrgus täpsustub hoonete projekteerimise käigus.

Tootmisprotsessis kasutatakse turbale lisatavaid NPK-väetiseid (PG-Mix, Osmocote jm), mida ladustatakse nõuetekohaselt tehasehoones. Veel lisatakse turbale vastavalt vajadusele keskkonnaohutuid lisandeid – lupja, vermikuliiti (savimineraal), perliiti (vulkaaniline kivim) ja vett. Lisatavad väetised ja lisandid tarnitakse pakendatult.

Pakendatud toodangu väljaveo suunamisel läbi Tuurapera turbatootmisala kasvaksid oluliselt tulekahju- ja saasteriskid. Seetõttu on pakendatud toodangu väljavedu võimalik mööda kruusakattega Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteed nr 18206 ja mööda kõvakattega Võru-Räpina tugimaanteed nr 65.

Joonis 1. Haavasaare katastriüksuse DP ala paiknemine Tuurapera turbamaardla 3. ja 4. ploki suhtes. Aluskaart: Maa-amet 2020

Detailplaneeringu eskiis seisuga 08.04.2020 on esitatud Lisas 4. Eskiisile on lisatud katlamaja korstna võimalik asukoht võrreldes detailplaneeringu ja KSH algatamise ajal aluseks olnud eskiisiga.

Detailplaneeringu lähteseisukohad on toodud detailplaneeringu algatamisotsuses (vt Lisa 1) ja Maanteeameti poolt 26.11.2019 kirjaga nr 15-2/19/49034-2 edastatud kirjas (vt Lisa 3).

Vajadusel on DP lähteseisukohti käesolevas dokumendis täpsustatud (eelkõige KSH-d puudutavate tingimuste osas). Kui algatamisotsuse ja käesoleva KSH väljatöötamise kavatsuse vahel esinevad erinevused, kehtivad käesolevas dokumendis esitatud tingimused ja täpsustused.

2. KSH EESMÄRK JA ULATUS

Tulenevalt *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse* (edaspidi KeHJS) § 31¹ on KSH eesmärk:

- arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel;
- tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse;
- edendada säästvat arengut.

Vastavalt KeHJS § 32 on keskkonnamõju strateegiline hindamine avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine, mille tulemusi võetakse arvesse strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel ja mille kohta koostatakse nõuetekohane aruanne.

KeHJS § 33 lg 2¹ kohaselt korraldatakse *planeerimisseaduse* (edaspidi PlanS) mõistes planeeringule keskkonnamõju strateegilist hindamist PlanS sätestatud korras.

PlanS § 142 lõige 1 punkt 1 kohaselt loetakse kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmiseks üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbe ulatuslikku muutmist. Lõige 3 sätestab, et kui üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel on nõutav keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine, lähtutakse detailplaneeringu menetlemisel üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest.

PlanS § 124 lõike 7 alusel tuleb lähtuda detailplaneeringu menetlemisel üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest, kui detailplaneeringule on algatatud KSH.

Haavasaare katastriüksuse detailplaneeringule on algatatud KSH ning planeering on Räpina valla üldplaneeringu muutmissettepanekut sisaldav maakasutuse juhtotstarbe muutmise osas, mistõttu kohalduvad detailplaneeringu menetlemisele PlanS § 124 lõikes 7 ja § 142 esitatud nõuded.

PlanS § 80 lg 2 toob välja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse ülesanded:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses märgitakse keskkonnamõju hindamise ulatus ja eeldatav ajakava ning üldplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus, võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale ja muu planeeringu koostamise korraldajale teadaolev asjasse puutuv teave.

PlanS § 80 lõige 3 märgib, et KSH väljatöötamise kavatsus on aluseks KSH aruande koostamisele.

Võttes arvesse kavandava tegevuse iseloomu ning ümbruskonna keskkonnatingimusi, määratletakse keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus alljärgnevalt:

- detailplaneeringu ala kui piirkond, kus kavandatava maakasutuse muutuse mõju otseselt avaldub;
- detailplaneeringu kontaktvöönd, millele planeeringuga kavandatav tegevus mõju avaldab;

- arvestatakse ka teiste lähipiirkonnas kavandatavate arendustega/tegevustega ning võimalike koosmõjude avaldumisega².

Erinevate KSH-s käsitletavate keskkonnamõjude osas on ruumiline ulatus, kus avalduv mõju võib olla oluline, erinev.

Detailsemalt on mõju hindamise eesmärki ja ulatust täpsustatud peatükkides 5 ja 6 koos eeldatavate mõjude kirjelduse ja hindamismetoodikaga.

² Vastav analüüs on käesoleva KSH käigus võimalik selles mahus, mil määral teave teiste arenduste kohta eksisteerib ja on kättesaadav. Käesoleva KSH käigus ei saa lahendada ega suunata tegevusi, mis käesoleva DP käsitusalt väljuvad.

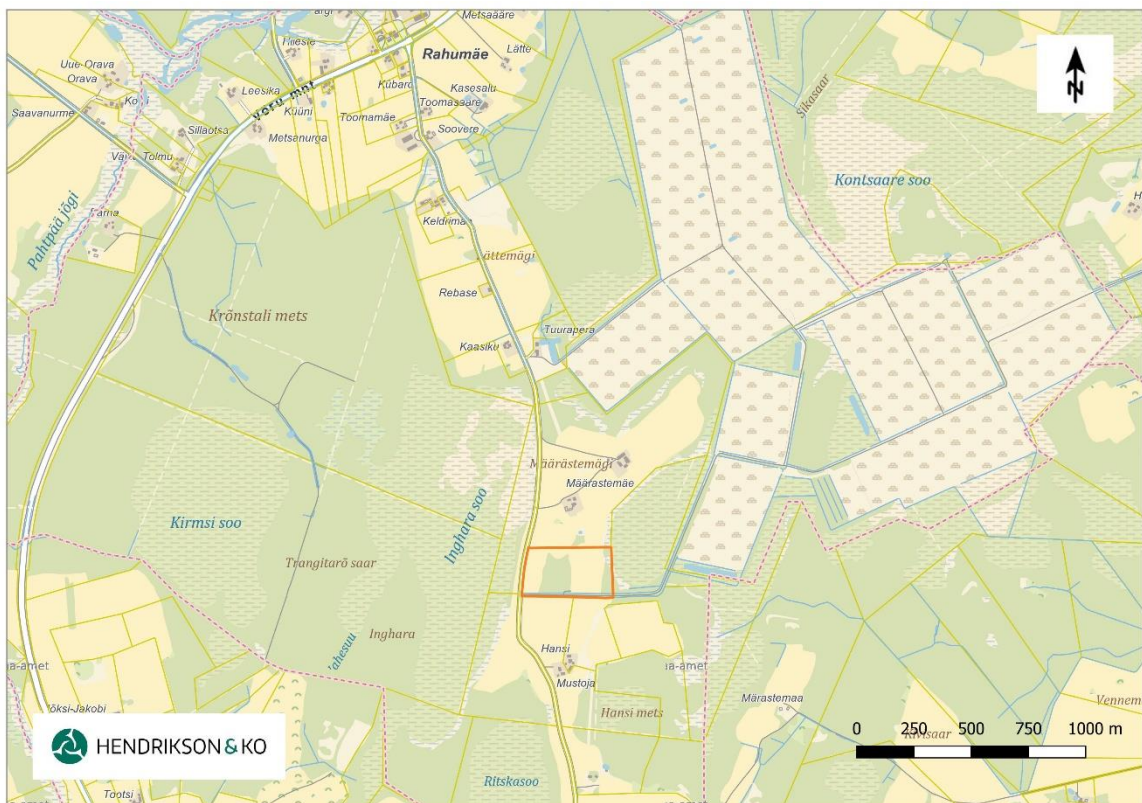
3. MÕJUTATAVA KESKKONNA ÜLEVAADE

Planeeringuala asub Põlva maakonnas Räpina valla haldusterritooriumil Rahumäe külas. DP hõlmab Haavasaare kinnistut (vt joonis 2) pindalaga 8,25 ha (KÜ 70801:001:0222, 100% maatulundusmaa).

Kehtiva Räpina valla ÜP teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardi³ kohaselt jääb planeeringuala metsamaa ja väärtusliku põllumaa alale. Planeeringualal puudub ala kuivendamiseks ettenähtud maaparandussüsteem.

Planeeringualast põhjas paikneb Määrastemäe kinnistu (KÜ 70801:001:0220, 100% maatulundusmaa), idas Määrastesoo kinnistu (KÜ 70801:001:0221, 100% maatulundusmaa), lõunas Hansi (KÜ 70701:001:0157, 100% maatulundusmaa) ja Mustoja (KÜ 70703:003:0221, 100% maatulundusmaa) kinnistud ning läänes külgneb planeeringuala Rahumäe-Kahvka kõrvalmaantee nr 18206 (KÜ 70703:003:0340, 100% transpordimaa). Rahumäe-Kahvka kõrvalmaantee ööpäevakeskmise liikluskoormus on Maanteeameti andmetel⁴ 85 sõidukit (seisuga 2019. a), millest veoautod ja autorongid moodustavad 3%.

Lähimad elamud paiknevad Määrastemäe kinnistul ca 175 ja 360 meetrit planeeringuala piirist põhjas, Hansi kinnistul ca 290 m ja Mustoja kinnistul ca 315 m planeeringuala piirist lõunas.

Joonis 2. Haavasaare katastriüksuse DP ala paiknemine Räpina valla haldusalas (märgitud oranžiga).
Aluskaart: Maa-amet 2020

³ Räpina valla teede, maakasutuse ja maaparanduse kaart

http://www.rapina.ee/documents/378445/800376/maaparandus_print.pdf/5155f8ac-6007-4d28-80a2-80bd1e43ca39?version=1.0

⁴ Liiklusloenduse tulemused 2019. aastal. Teede Tehnokeskus, Tallinn 2020

https://www.mnt.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/Liiklusloendus/2019/2_II2019_aruanne.pdf

Maastikulised tingimused

Planeeringuala, kogupindalaga 8,25 ha on enamuses kõrghaljastuseta rohumaa. Haavasaare kinnistul olev metsamaa on pindalaga 3,04 ha (Maa-ameti katastriüksuse andmete alusel). Kinnistu keskosas paikneb lehtmets, millest pool on lageraiutud, ei ole osa terviklikust metsamaa-alast. Kinnistu idapiiril paikneb samuti lehtmets, mis laieneb Määrastesoo kinnistule kuni 50 meetri ulatuses ning piirneb okasmetsaga.

Kehtiva Räpina valla ÜP teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardi⁵ kohaselt jääb planeeringuala osaliselt metsamaa ja osaliselt väärtusliku põllumaa alale. Väljavõte Räpina valla ÜP teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardist koos planeeringualaga on esitatud joonisel 7. Kinnistul olev haritav põllumaa pindalaga 4,64 ha (Maa-ameti katastriüksuse andmete alusel) on osa põhjapoolsest põllumassiivist registri numbriga 70243927559 (suurusega 8,64 ha).

Haavasaare kinnistu ja lähiala detailplaneeringu ala asub kehtiva Räpina valla ÜP väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardi⁶ kohaselt rohevõrgustiku koridori K8 alal. Väärtuslikku maastikku ei ole detailplaneeringu alale ja selle lähedusse määratud. Väljavõte Räpina valla ÜP väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardist koos planeeringualaga on esitatud joonisel 8.

Geoloogilised tingimused ja pinnas

Planeeringuala asub Kagu-Eesti lavamaal Ülem-Devoni Gauja lademe avamusalal. Vahetult aluspõhja kivimitel lasub kvaternaarisetete kompleks, kus on võimalik eristada glatsiaalseid (liustiku) ja limnoglatsiaalseid (jääjärvelisi) setteid. Glatsiaalsetest setetest lasub planeeringualal moreen, mis koosneb peamiselt punakas-pruunist liivsavist ja saviliivast kivide ning rähuga. Vastavalt Eesti põhjavee kaitstuse kaardile⁷ moodustab planeeringualal pinnakatte 20-50 m paksune moreenikiht või 5-10 m paksune savikiht (vt joonis 3).

Räpina ümbruses paiknevad peamiselt põllumaad. Detailplaneeringu alal on maapinna reljeef tasane. Maapinna absoluutkõrgused jäävad planeeringualal 42-45 meetri vahele. Planeeringualal on osaliselt väärtuslik põllumaa ning metsamaa, mille pinnas on reostumata.

Põhjavesi, pinnavesi

Planeeringuala asub Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonnas. Suuremaid voolu- või seisuveekogusid planeeringuala lähedusse ei jää. Planeeringualal lõunapiiril kulgeb 2-4 m laiune kraav, mis läbib kinnistu vahetus läheduses paiknevat Tuurapera turbamaardlat.

Aluspõhjalise veekompleksi moodustavad poorsete kivimite põhjaveekihi. Põhiliseks veevarustusallikaks Räpina valla territooriumil on Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas, mille kvaliteet on eeldatavalt hea. Detailplaneeringuala jääb tänu savipinnasele suhteliselt kaitstud põhjaveega alale (vt joonis 3), mistõttu on reostusohtlikkuse tase piirkonnas madal.

⁵ Räpina valla teede, maakasutuse ja maaparanduse kaart

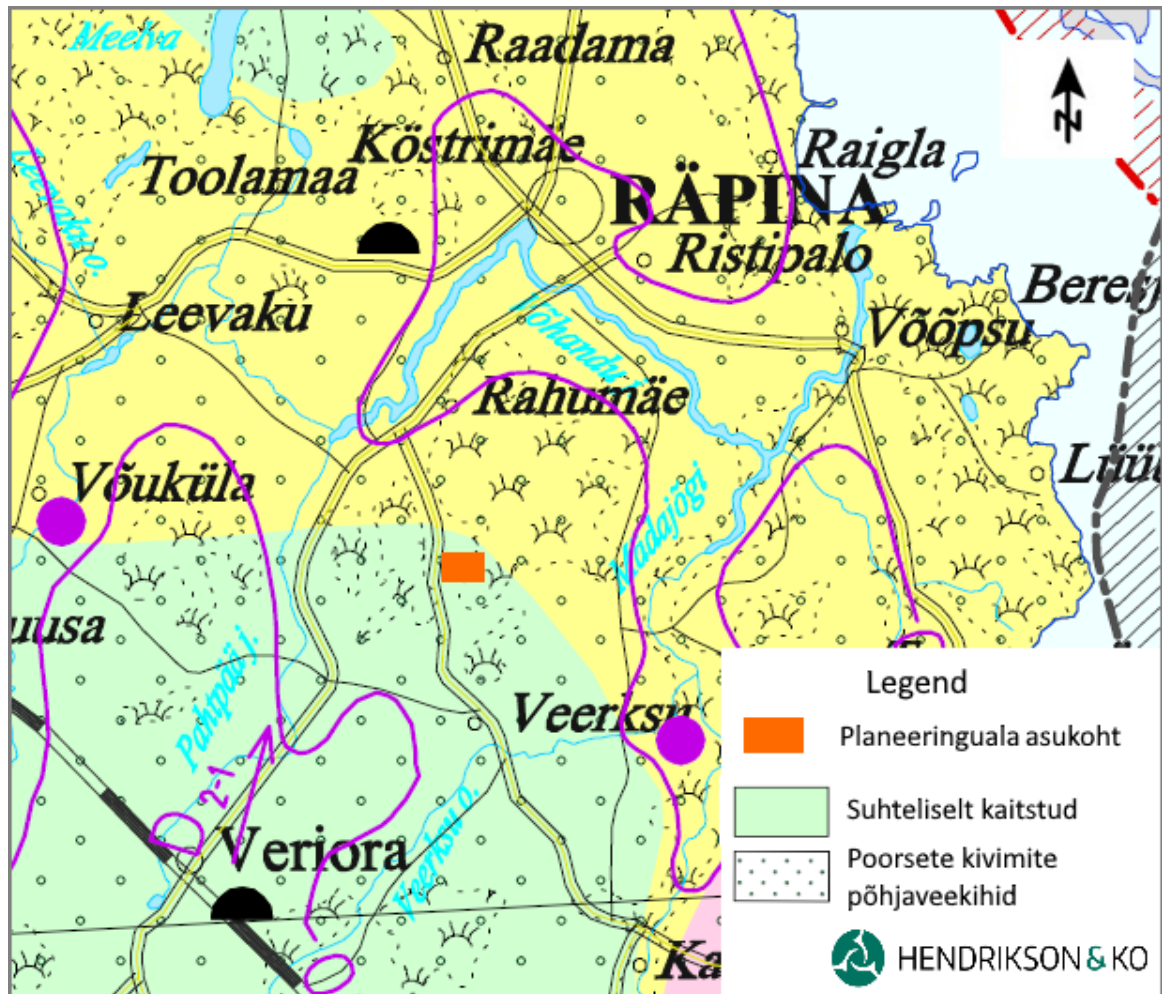
http://www.rapina.ee/documents/378445/800376/maaparandus_print.pdf/5155f8ac-6007-4d28-80a2-80bd1e43ca39?version=1.0

⁶ Räpina valla väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaart

http://www.rapina.ee/documents/378445/800376/teemaplaneering_print.pdf/605b8724-d1e8-4818-8eb5-e8d6533fd3c3

⁷ Eesti põhjavee kaitstuse kaart

<https://www.envir.ee/sites/default/files/kaitstusekaart400.pdf>

Joonis 3. Väljavõte Eesti põhjavee kaitstuse kaardilt planeeringualal ja lähipiirkonnas

Taimestik ja loomastik

Planeeringuala, kogupindalaga 8,25 ha on enamuses kõrghaljastuseta rohumaa. Haavasaare kinnistul oleva metsamaa pindala on kokku 3,04 ha. Kinnistul keskosas paikneb lehtmets, millest pool on lageraiutud. Kinnistu idapiiril paikneb lehtmets, mis laieneb Määrastesoo kinnistule kuni 50 meetri ulatuses ning piirneb okasmetsaga. Kinnistu lõunapiiril asuvad juurdepääsuteed (Jõhvikasoo tee) ümbritsenud puud on käesolevaks hetkeks raiutud teehoolduse eesmärgil. Planeeritava ala lõunaosas paikneb rohevõrgustiku koridor K8 (joonis 4).

Andmebaasi EELIS andmetel (seisuga aprill 2020) ei ole planeeringualal registreeritud kaitstavate taimeliikide kasvukohti ega loomaliikide leiukohti. Planeeringuala läheduses asuvad järgmised kaitstavad loodusobjektid⁸:

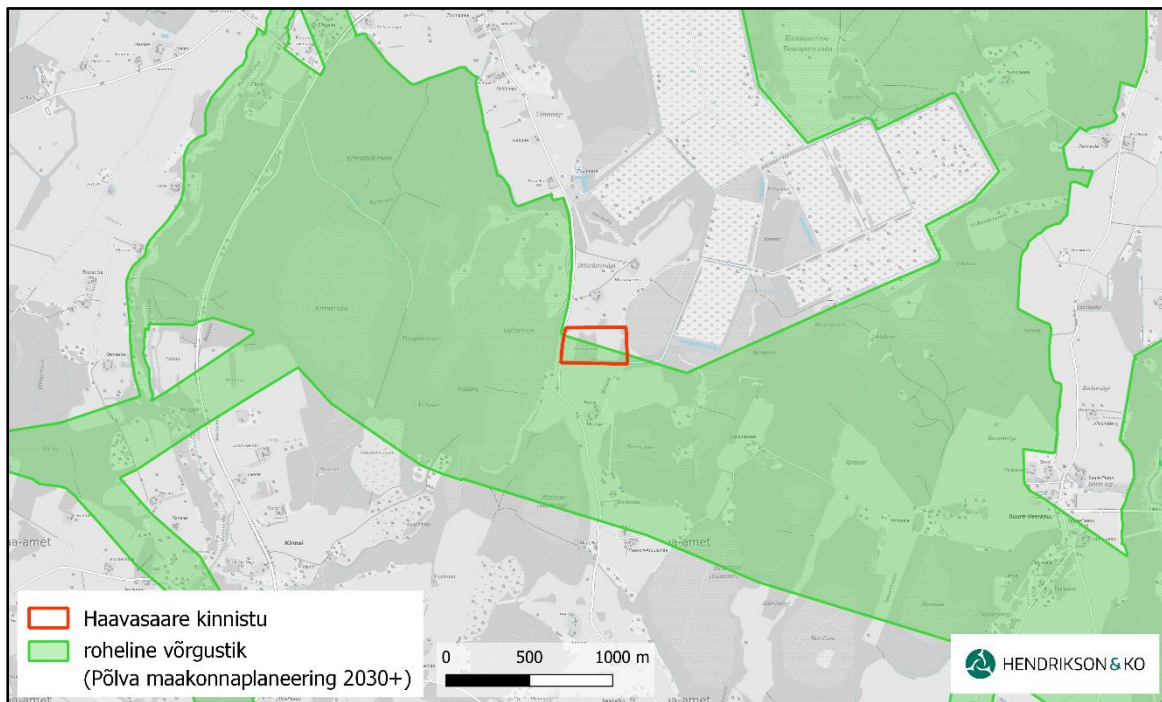
- Kirmsi hoiuala (KLO2000123) – jääb planeeringualast vahetult läände, teisele poole Rahumäe-Kahvka kõrvalmaanteed. Kirmsi hoiuala kaitse-eesmärk⁹ on loodusdirektiivi (EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ) I lisas nimetatud elupaigatüüpide – rabade (7110*), siirde- ja õõtsiksoode (7140) ning siirdesoo-

⁸ Looduskaitse seaduse kohaselt on kaitstavad loodusobjektid: kaitsealad; hoiualad; kaitsealused liigid ja kivistised; püsielupaigad; kaitstavad looduse üksikobjektid; kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid.

⁹ Hoiualade kaitse alla võtmine Põlva maakonnas. Vabariigi Valitsuse määrus 14.07.2005 nr 183. <https://www.riigiteataja.ee/akt/925335?leiaKehitiv>

ja rabametsade (91D0*) kaitse. Hoiuala kattub rahvusvahelise kaitsealade võrgustiku Natura 2000 Kirmsi loodusalaga ja hoiuala kaitse-eesmärgid on ka Natura ala kaitse-eesmärkideks;

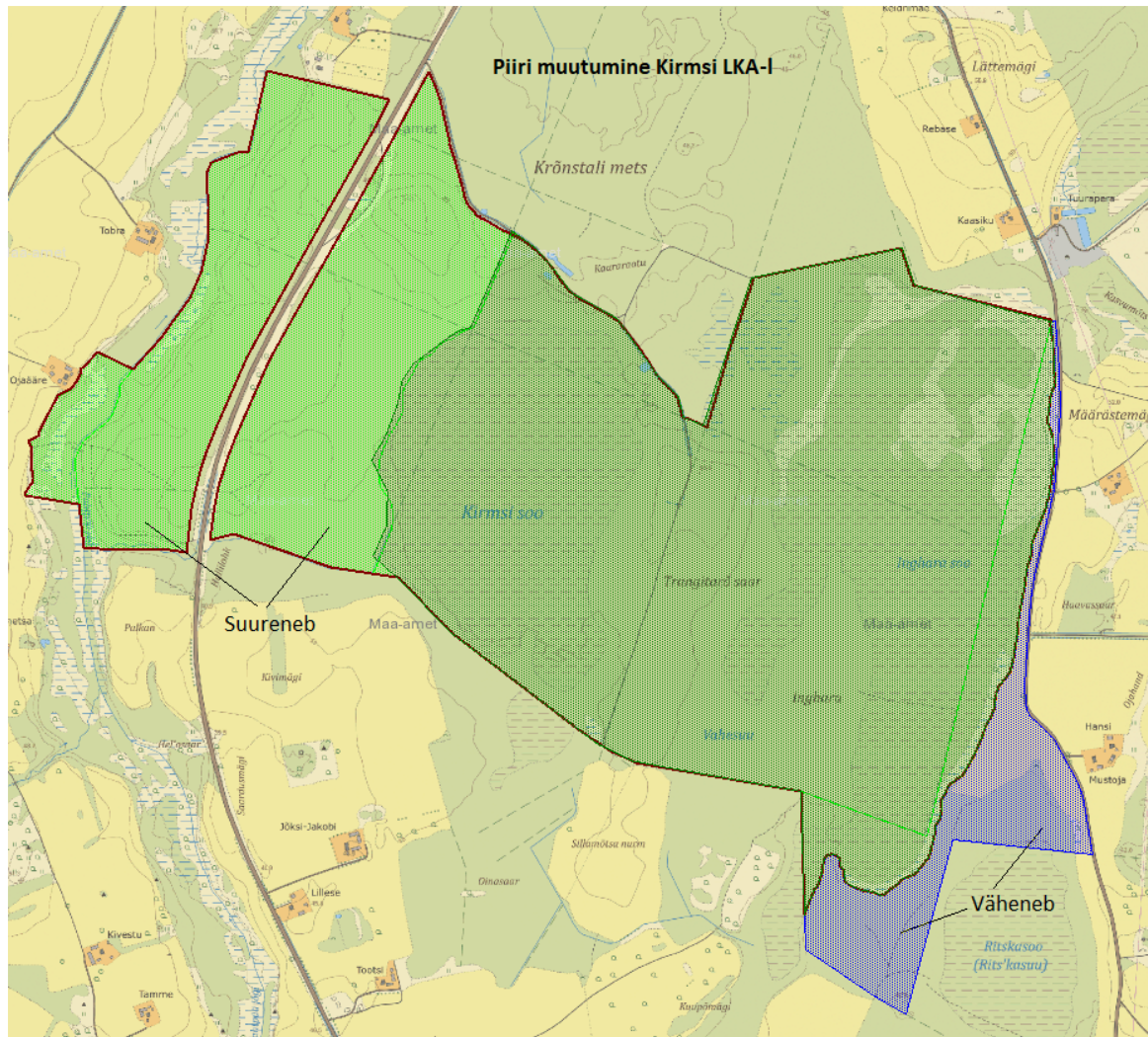
- teder (*Tetrao tetrix*, KLO9106122) – III kaitsekategooriasse kuuluva liigi leiukoht Kirmsi hoiualal Inghara soos. Leiukoht on ca 37 ha suurune ja liigi vaatlus on viimati teostatud 2003. aastal. Leiukohana märgitud ala jääb planeeringualast kohati ca 60 m kaugusele lääne suunda.

Joonis 4. Roheline võrgustik planeeritava ala piirkonnas.

Keskkonnaametil on töös Kirmsi hoiualast Kirmsi looduskaitseala moodustamine ja koostamisel on kaitseala kaitse-eeskiri (seisuga aprill 2020). Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala esinevate väärtuste terviklik kaitse ning kitsendusi sätestada seal, kus need on põhjendatud.

Hetkel on hoiuala pindala 218,7 ha, pärast alade liitmist suureneb kaitseala pindala ligikaudu 63 ha võrra ning uue planeeritava kaitseala pindala on ligikaudu 282 ha. Koostöös eramaa maaomanikega korrigeeritakse neile kuuluvatel maaüksustel kaitseala piiri ja kaitseala vähendatakse kaitseala idaküljel (vt joonis 5).

Joonis 5. Kirmsi looduskaitseala piiride muutmine (joonis Keskkonnaameti 08.04.2020 kirjast nr 7-9/20/4804-4)

3.1. NATURA EELHINDAMINE

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üleeuroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund. Natura 2000 looduslad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ (nn loodusdirektiiv e LoD) ja 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv e LiD).

Natura hindamine on menetlusprotsess, mida viiakse läbi vastavalt loodusdirektiivi artikli 6 lõigetele 3 ja 4. Käesolevas töös tuginetakse hindamise läbiviimisel Euroopa Komisjoni juhendile „Natura 2000 alasad oluliselt mõjutavate kavade ja projektide hindamine. Loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 tõlgendamise meetodilised juhised“ ja juhendile

"Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis"¹⁰.

KeHJS-e ning looduskaitseseaduse (LKS) alusel toimub Natura hindamine keskkonnamõju hindamise menetluse raames. KeHJS § 3 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoides teiste tegevustega eeldatavalt ebasoodsalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärke.

Natura hindamise juures on oluline, et hinnatakse tõenäoliselt avalduvat mõju lähtudes üksnes ala kaitse-eesmärkidest. Tegevuse mõjud loetakse ebasoodsaks, kui tegevuse elluviimise tulemusena kaitse-eesmärkide seisund halveneb või tegevuse elluviimise tulemusena ei ole võimalik kaitse-eesmärke saavutada.

Natura hindamise esimeseks etapiks on Natura eelhindamine, mille eesmärgiks on läbi alljärgnevate sammude kavandatava tegevuse võimalike mõjude prognoosimine, mille tulemusena saab otsustada, kas on vajalik liikuda asjakohase hindamise etappi, kus selgitatakse välja ebasoodsa mõju teke ning kavandatakse vajadusel leevendavad meetmed.

Käesolev eelhindamine koostatakse tuginedes olemasolevale teabele. Kasutatakse olemasolevaid materjale Natura 2000 võrgustiku ala ja kaitse-eesmärkide kohta (Natura ala standard andmevormi info; kaitsekorralduskava; Keskkonnaregistri andmebaasid jms).

■ Informatsioon kavandatava tegevuse kohta

Kavandatavaks tegevuseks on Räpina valda Rahumäe külla Haavasaare kinnistule turbasubstraadi tootmisüksuse rajamine. Tegevuse kirjeldus on täpsemalt esitatud ptk 1.

Haavasaare kinnistu läänepiirist ca 10 m kaugusel asub Natura 2000 võrgustikku kuuluv Kirmsi loodusala. Planeeritavat ala eraldab loodusala Rahumäe-Kahvka kõrvalmaantee. Natura ala paiknemine on näidatud joonisel 6.

Tegevuse eeldatav mõjuala piirdub üldiselt detailplaneeringu alaga ning otseseid mõjusid (nt elupaikade kadu või füüsiline muutmine) Kirmsi loodusalale ei kaasne. Väljapoole planeeringuala (ka loodusalale) võivad ulatuda potentsiaalsed pinna- ja põhjaveega seotud muutused ning mürahäiringud. Mõju iseloom ja ulatus täpsustub detailplaneeringu ja KSH koostamise käigus.

■ Kavandatava tegevuse seotus kaitsekorraldusega

Kavandatava turbasubstraadi tootmisüksuse rajamine ei ole seotud ega vajalik ühegi Natura 2000 võrgustiku ala kaitse korraldamisega ning ei aita otseselt ega kaudselt kaasa alade kaitse-eesmärkide saavutamisele.

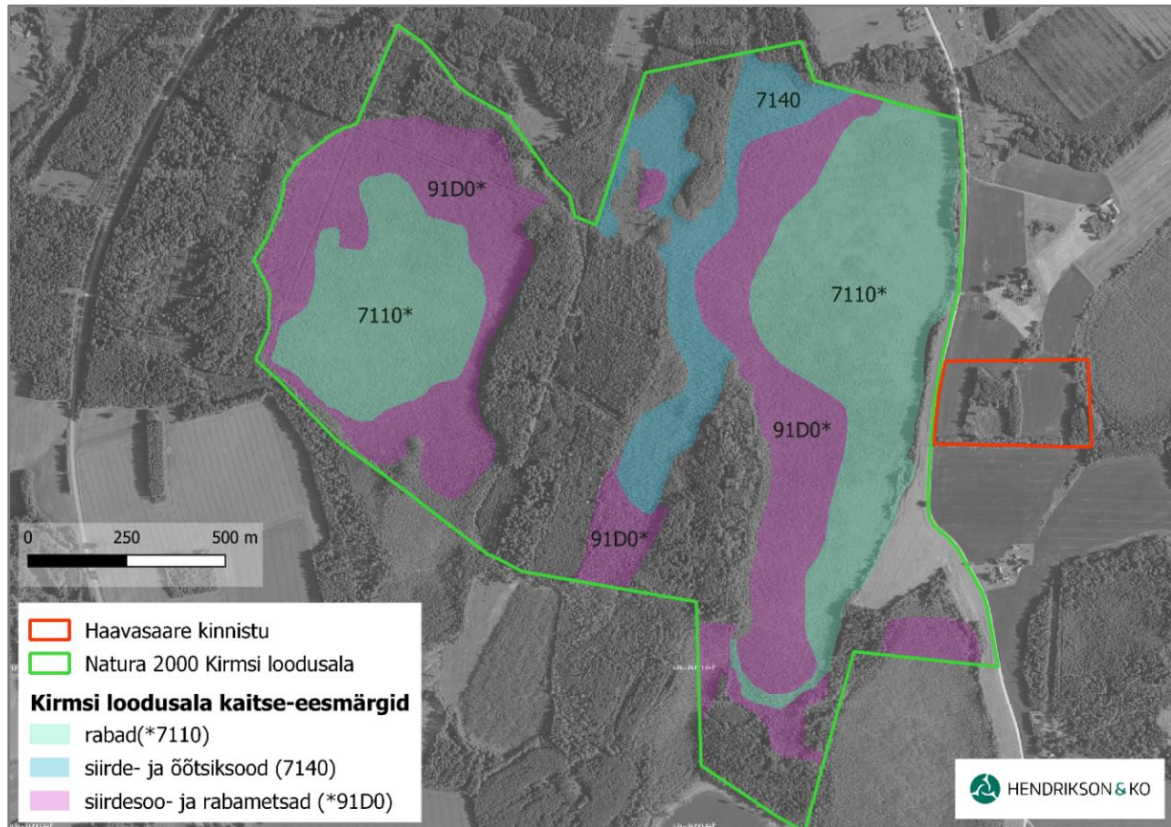
■ Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jäävate Natura alade iseloomustus

Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jääb üks Natura 2000 ala – Kirmsi loodusala (EE0080209), mis on kaitse alla võetud vastavalt korraldusele „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ (Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a

¹⁰ Kutsar, R.; Eschbaum, K. ja Aunapuu, A. 2019. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis. Tellija: Keskkonnaamet.
https://www.envir.ee/sites/default/files/KKO/KMH/kemu_natura_hindamise_juhendi_uuendus_2020.pdf

korraldus nr 615-k). Loodusala pindala on ca 220 ha ning see on loodud 4 loodusdirektiivi I lisa elupaigatüübi kaitseks. Loodusala kattub Kirmsi hoiualaga (KLO2000123), mis tagab loodusala siseriikliku kaitse.

Loodusala asukohta illustreerib joonis 6 ja kaitse-eesmärkidest annab ülevaate tabel 1.

Joonis 6. Kirmsi loodusala paiknemine ja kaitse-eesmärgid

Tabel 1 Kirmsi loodusala kaitse-eesmärkide ülevaade¹¹

kaitse-eesmärk	kirjeldus ¹²	pindala (ha)	loodus-kaitseeline väärtus ¹³
Rabad (*7110)	Rabad ehk kõrgsood on soode arengu viimane aste, kus taimede surnud osadest ladestunud turvas on juba nii tuse, et taimede juured ei küüni enam toitainerikka veeni: toitaineid toovad rabasse peamiselt sademed. Looduslal määratud raba elupaikadest on planeeringualale lähimaks Inghara soo, mis on loodusala üks kahest looduslikus seisundis rabamassiivist.	60	A

¹¹ Tärniga on märgitud loodusdirektiivi esmatähtsad elupaigatüübid. Need on hävimisohus olevad looduslikud elupaigatüübid, mille kaitsmise eest kannab Euroopa Liit erilist vastutust, silmas pidades seda kui suur osa nende elupaikade looduslikust le vilast jääb EL-i territooriumile

¹² Kirmsi hoiuala kaitsekorralduskava 2013-2022

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/kirmsi_ha_kkk_2013-2022.pdf

¹³ Natura standardandmebaasi järgi (A- väga kõrge, B-kõrge, C-keskmine)

kaitse- eesmärk	kirjeldus ¹²	pindala (ha)	loodus- kaitseline väärtus ¹³
siirde- ja õõtsiksood (7140)	Siirdesoo on vaheaste madal soo arengus kõrgsooks ehk rabaks. Kui mäta- ja peenravahede taimed ammutavad siin enamiku toitaineid veel põhjaveest, siis mätastel ja peenardel kasvavad taimed oma juurtega enam põhjaveeni ei küüni ning toituvad peamiselt sademeveega toodavast ainesest. Seetõttu kasvavad mättavahedes madal soole omased tarnad ja teised rohhtaimed, mätastel aga lisaks turbasammaldele puitunud varrega puhmastaimed nagu rabaski. Siirdesood paiknevad sageli rabade serva-aladel.	16	C
Nokkheinakooslused (7150)	Nokkheinakooslused esinevad Eestis rabaalvestes ning on üks osa rabadele iseloomulikest taimekooslustest. Nokkheinakooslused on rabadega (*7110) kaasnev elupaik ja seda ei ole vaja Eestis eraldi käsitleda.	-	-
siirdesoo- ja rabametsad (*91D0)	See elupaigatüüp erineb siirde- ja õõtsiksoode tüübist (7140) ning rabadest (*7110) märgatavalt tihedama ja kõrgema puurinde poolest. Et siirdesoomets on vaheaste madal soometsa arengul rabametsaks, siis moodustuvad siin puurinde sookask ja mänd, rabametsas valitseb mänd.	65	B

■ Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura aladele

Kirmsi loodusala piirneb kavandatava tegevuse asukoha, Haavasaare kinnistuga, neid eraldab vaid maantee. Ala kaitse-eesmärgiks on muuhulgas ka raba elupaigad (*7110), mis on levinud Haavasaare kinnistule lähimas loodusala osas, Inghara soos. Need jäävad kinnistust vaid mõnekümne meetri kaugusele. Samas piirkonnas on registreeritud ka III kaitsekategooria linnuliigi, tedre (*Tetrao tetrix*), leiukoht. Teder ei ole küll loodusala kaitse-eesmärgiks, kuid liiki võib pidada rabade elupaiga tunnusliigiks.¹⁴

Kuna loodusala piires tegevusi ei kavandata, siis saavad tegevuse potentsiaalsed mõjud seisneda ala kaitse-eesmärkide mõjutamises läbi piirkonna keskkonnatingimuste võimaliku muutumise (nt põhja/pinnavesi, müra jne). Mõju iseloom ja ulatus täpsustub detailplaneeringu ja KSH koostamise käigus.

■ Natura eelhindamise tulemused ja järeldus

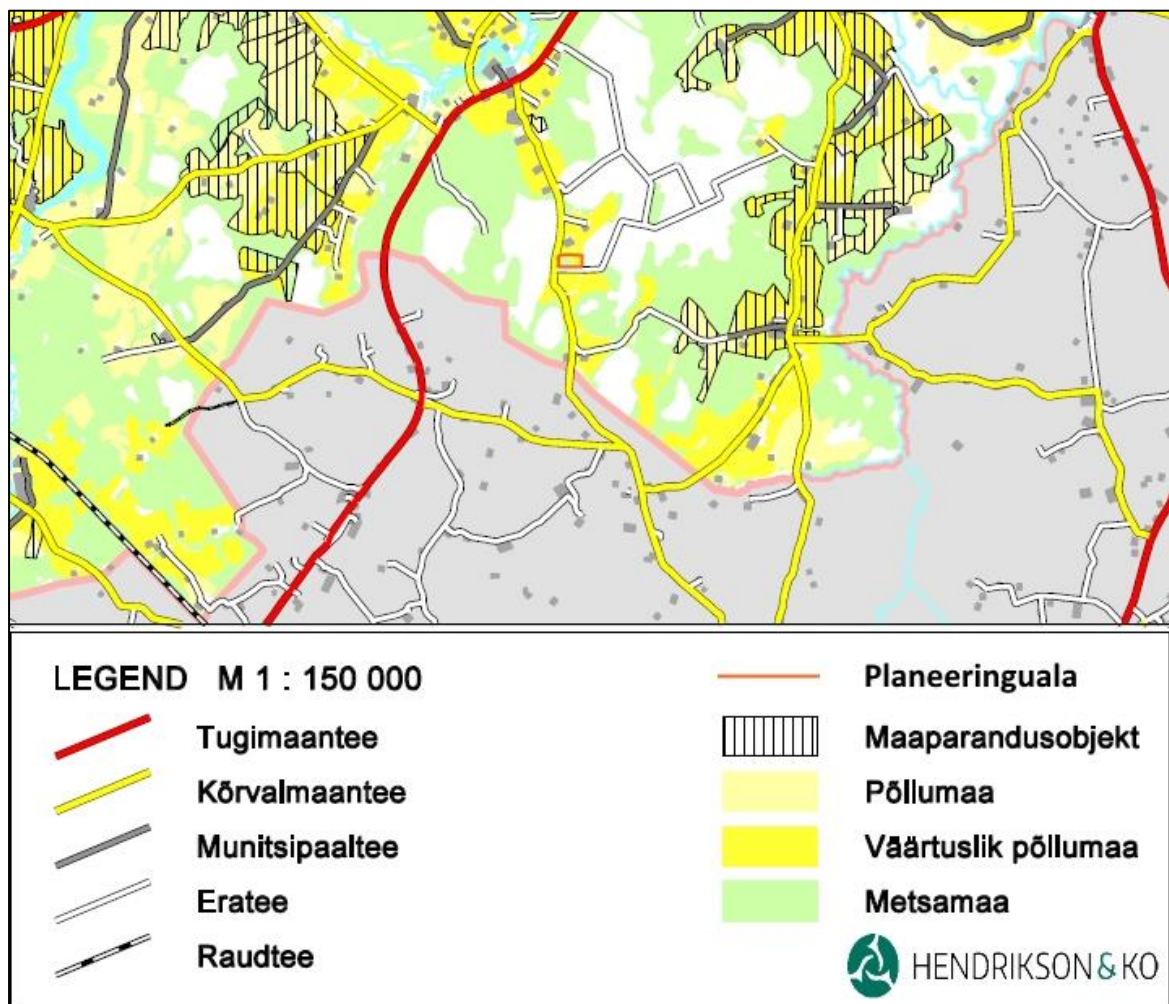
Natura eelhindamise tulemusel jõutakse järeldusele, et Rahumäe külla Haavasaare kinnistule turbasubstraadi tootmisüksuse detailplaneeringu elluviimisel ei ole Kirmsi loodusala kaitse-eesmärkidele ebasoodsa mõju esinemine välistatud, s.t ebasoodne mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ei ole teada ning pole piisavalt informatsiooni järelduste tegemiseks. Kavandatava tegevuse sisu ja võimalikke mõjusid Kirmsi loodusalale on vajalik täpsustada KSH aruande faasis ning läbi viia Natura hindamine asjakohase hindamise täpsusastmes.

¹⁴ KSH raames on ühe uuringuna kavandatud läbi viia ka linnustiku eksperthinnang Kirmsi hoiualal, mis on lisamaterjaliks Natura mõju hindamisel.

4. SEOSSED ASJAKOHASTE ARENGU- JA PLANEERINGUDOKUMENTIDEGA

4.1. RÄPINA VALLA ÜLDPLANEERING

Kehtiva Räpina valla ÜP teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardi¹⁵ kohaselt jääb planeeringuala metsamaa ja väärtusliku põllumaa alale. Väljavõte Räpina valla ÜP teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardist koos planeeringualaga on esitatud joonisel 7.

Joonis 7. Väljavõte Räpina valla üldplaneeringu teede, maakasutuse ja maaparanduse kaardist.

Vastavalt Lisas 4 esitatud DP eskiislahendusele on tegemist valla üldplaneeringut muutva detailplaneeringu ettepanekuga. DP eskiislahendusega tehakse ettepanek muuta üldplaneeringuga määratud metsamaa ja väärtusliku põllumaa juhtfunktsiooni senise maatulundusmaa asemel tootmismaa.

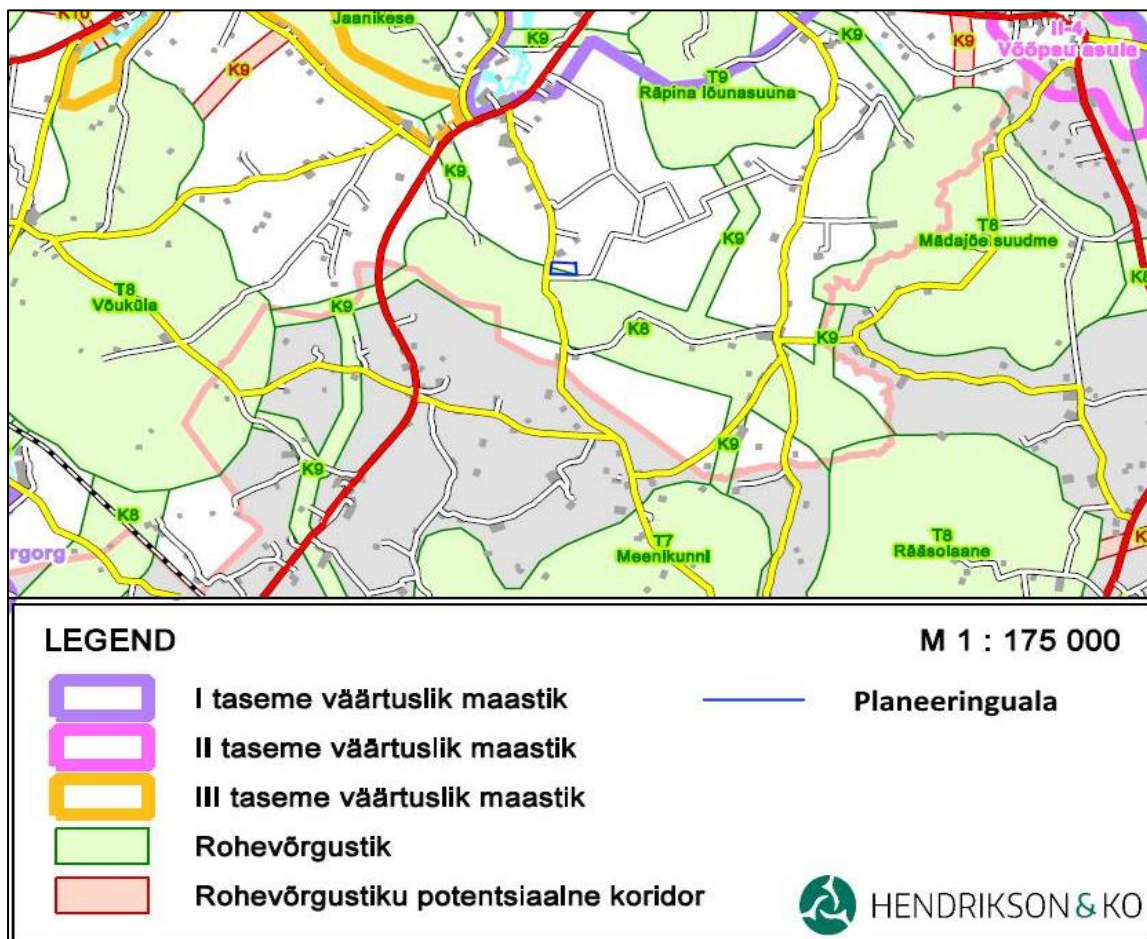
Maakasutuse juhtfunktsiooni muutmine on põhjendatud sellega, et turbasubstraadi tootmine on otstarbekas võimalikult Tuurapera turbamaardla lähedal. Turbasubstraadi tootmistehhi rajamine maardla vahetusse lähedusse on väiksema liikluskooormuse

¹⁵ Räpina valla teede, maakasutuse ja maaparanduse kaart
http://www.rapina.ee/documents/378445/800376/maaparandus_print.pdf/5155f8ac-6007-4d28-80a2-80bd1e43ca39?version=1.0

mõjuga kohalikele teedele. Väärindatav ja pakendatav turvas tuuakse tehasesse ka ettevõtte teistelt turbatootmisaladelt, aga suurem osa Tuurapera turbatootmisalalt. Osa kinnistust on vajalik kasutada mäeeraldise teenindusmaana.

ÜP muutmine on põhjendatud, kuna Haavasaare kinnistul olev metsamaa pindalaga 3,04 ha ei ole osa terviklikust metsamaa-alast. Kinnistul olev haritav põllumaa pindalaga 4,64 ha (Maa-ameti katastriüksuse andmete alusel) on osa põhjapoolsest põllumassiivist registri numbriga 70243927559 (suurusega 8,64 ha). Maaeluministeeriumis väljatöötatud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu¹⁶ kohaselt ja sellega kaasneval põllumajandusmaa massiive ja nende kaalutud keskmisi boniteete väljendava esialgse kaardikihi andmete alusel paikneb planeeringualal olev põllumajandusmaa 24 hektari suurusel väärtusliku põllumajandusmaa massiivil, mille mullastiku kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti. Planeeringuala paikneb väärtusliku põllumajandusmaa massiivi äärealal ja üldplaneeringu realiseerumisel ei tükeldu põllumajandusmaa massiiv ning ei ole takistatud ülejäänud massiivi edasine põllumajanduslik kasutus.

Kehtiva Räpina valla ÜP väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardi¹⁷ kohaselt jääb planeeringuala osaliselt rohevõrgustiku koridori K8 alale. Väljavõtte Räpina valla ÜP väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardist koos planeeringualaga on esitatud joonisel 8.

Joonis 8. Väljavõtte Räpina valla üldplaneeringu väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardist.

¹⁶ Eelnõu on kättesaadav eelnõude infosüsteemis EIS aadressil <http://eelvoud.valitsus.ee> (toimik nr 20-0226)

¹⁷ Räpina valla väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaart

http://www.rapina.ee/documents/378445/800376/teemaplaneering_print.pdf/605b8724-d1e8-4818-8eb5-e8d6533fd3c3

Koostamisel on **uus Räpina valla üldplaneering**, mille eelnõu on käesoleval hetkel väljatöötamisel ja maakonnaplaneeringuga määratud tingimused täpsustamisel. Uue koostamisel oleva üldplaneeringu KSH VTK-s (seisuga detsember 2019) on üldplaneeringu ülesannete hulgas välja toodud muuhulgas järgmised ülesanded (loetletud asjakohased):

- 1) määrata väärtuslikud põllumajandusmaad, rohealad (sh tuua täpsem liigitus haljasala ja parkmetsa maaks ning looduslikuks haljasmaaks tiheasustusaladel). Täpsustada väärtuslike maastike kasutustingimusi, sh kaaluda detailplaneeringu koostamise kohustusest loobumist. Määrata tingimused vaadete säilitamiseks ja avamiseks (sh teelt Võhandu jõe, Peipsi järvele);
- 2) täpsustada rohevõrgustiku piire ja kasutustingimusi lähtuvalt inimeste puhkevajadusest. Kaaluda detailplaneeringu koostamise kohustusest loobumist rohevõrgustiku aladel;
- 3) käsitleda raudteemüra; hoonete jahutusseadmete ja muu müra ning määrata vajadusel leevendusmeetmed;
- 4) määrata tolmuva kattede vajadus.

Kehtiva üldplaneeringu kohaselt tuleb maa sihtotstarvet muutva arendustegevuse korral pöörata tähelepanu rohevõrgustiku koridoride ja tuumalade funktsioneerimisele detailplaneeringu ning keskkonnamõju hindamise käigus.

4.2. RÄPINA VALLA ARENGUKAVA AASTATEKS 2019-2030

Räpina valla arengukava aastateks 2019-2030 on vastu võetud Räpina Vallavolikogu 26.09.2018 määrusega nr 28.

Arengukava kohaselt on Räpina valla visioon olla tuntud ja tunnustatud kui turvalise ja keskkonnasõbraliku elu-, puhke- ning puhta looduskeskkonnaga, soodsa ettevõtluskliimaga, elujõulise ja aktiivse elanikkonnaga vald, mille märksõnadeks on jätkusuutlikkus, koostöö ning kodanikualgatus.

Räpina valla majanduse ja ettevõtluse üheks üldeesmärgiks on, et ettevõtlikkus ja ettevõtluskeskkond on väärtustunud, avalikud tugitaristud ettevõtlusaladele on kaasajastatud. Täpsemalt on eesmärgidena loetletud ettevõtete tekke ja arengu soodustamine, ettevõtete loomise ja uute töökohtade tekke soodustamine.

Käesoleva algatatava DP-ga kavandatakse maatulundusmaa maakasutuse sihtotstarbe muutmist tootmismaaks ning turbasubstraadi tootmistehhi rajamist, mis toetab ettevõtluskeskkonna arengueesmärke.

Eeldusel, et DP-ga kavandatav tegevus ei kahjusta elu- ja looduskeskkonda, võib kavandatavat tegevust pidada Räpina valla arengukavale vastavaks.

4.3. PÕLVA MAAKONNAPLANEERING 2030+

Põlva maakonnaplaneering 2030+ kehtestati Põlva maavanema 18.08.2017 korraldusega nr 1-1/17/676. Väljavõtte maakonnaplaneeringu ruumiliste väärtuste joonisest on toodud joonisel 9.

Põlva maakonna ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste hulgas on välja toodud järgmised punktid, mis on seotud detailplaneeringuga kavandatava tegevusega:

- väärtustatakse väärtuslikke põllumajandusmaid kui ressursi ning nende eesmärgipärast kasutust;
- Põlvamaal puudub vajadus täiendavate arengualade määramiseks väljaspool olemasolevaid kompaktse ruumistruktuuriga asulaid – tegemist on kahaneva rahvastikuga piirkonnaga, kus on otstarbekas eelkõige olemasolevate struktuuride ärakasutamine ja väärtustamine, seda nii elamuarenduses kui ettevõtluses;
- Põlvamaal puudub vajadus täiendavate suuremate tootmisalade määramiseks, eeldatavalt koondub ettevõtlus- ja tootmistegevus valdavalt olemasolevate keskuste piirkonda, vt ka eelnev punkt. Põlvamaal valdava väikeettevõtluse tingimustes puudub vajadus ka põllumajandustegevusega seotud ettevõtluse jaoks eraldi alade määramiseks maakonnaplaneeringu tasandil;
- rohelist võrgustikku käsitletakse olulise ressursina, mis kätkeb endas maakonna mainet kujundavaid loodusväärtusi, samuti paljuski puhkemajandusele arenguvõimalust pakkuvaid puhkeväärtusi.

Järgnevalt on välja toodud väärtusliku põllumajandusmaa kasutamise, ettevõtluskeskkonna arendamise ja roheline võrgustiku säilitamise põhimõtted ja tingimused maakonnaplaneeringus ning nende seos kavandatava tegevusega.

Ettevõtluskeskkonna arendamise ja töökohtade paiknemise põhimõtete hulgas on toodud välja järgmised punktid:

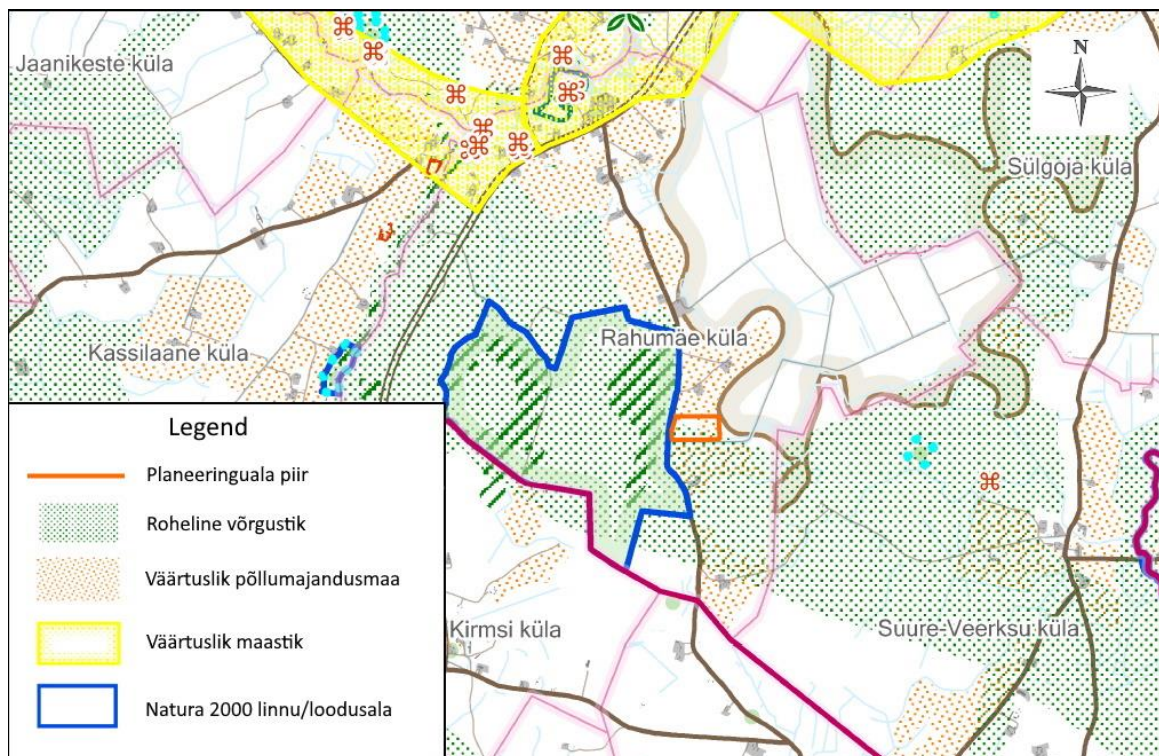
- maakonnaplaneering näeb ettevõtluspiirkondadena eelkõige planeeringulahenduse järgseid linnalise asustuse alasid;
- maalises asustuses ja väiksemates keskustes on oluline soodustada väikeettevõtluse arengut ja väiksemahulist tootmist, sh oluliselt maakonna äärealadel, mis tagaks seeläbi elanikele kohapealsete töökohtade olemasolu;
- elamu- ja tööstusalade (funktsioonide) lähestikku planeerimisel tuleb lähtuda häiringute vähendamise vajadusest (sh arvestada müra, välisõhusaaste, lõhna, valgusreostuse, jäätmetekke, liikluskõormusega jne) ning kaaluda ühe või teise funktsiooni sobivust olemasolevasse maakasutusstruktuuri;
- suuremate ettevõtlusalade või üksikute tootmishoonete arendamisel elamu- ja puhkealade ning ühiskondlike hoonete lähedusse tuleb need vajadusel omavahel eraldada kõrghaljastatud puhveraladega ja rakendada võimalikke muid negatiivseid mõjusid leevendavaid meetmeid;
- tootmisettevõtete ja -hoonete rajamiseks võtta eelistatult kasutusele endiste majandite farmide ja tehnohoonete (remonditöökojad jms) alad.

Maakonnaplaneeringu kohaselt tuleb maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja roheline võrgustiku aladel.

Detailplaneeringuala idapoolne osa plaanitakse kasutusele võtta Tuurapera turbamaardla mäeeraldiste teenindusmaana, millel asuvad masinate hoiuplatsid, masinate teenindamiseks vajalikud hooned (hoonete arv ja ehitusalane pind sisaldub ehitusõiguse koondis), tuletõrje veevõtukohad, maakütte horisontaalne maakollektor ja ligipääsuteed. Kavandatava tegevuse asukoht ja maht on kooskõlas ettevõtluse arendamise ja töökohtade paiknemise põhimõttega soodustada väikeettevõtluse arengut maalises asustuses tagades seeläbi elanikele kohapealsete töökohtade olemasolu. Väikeettevõtteks loetakse Euroopa Liidus ettevõtet, kus on kuni 50 töötajat ja mille aastakäive või aastabilanss ei ületa 10 miljonit eurot¹⁸. Van der Knaap Substrates OÜ Haavasaare turba pakendamise tsehhis hakkab tööle umbes 20 inimest.

Ressursside säästliku kasutamise põhimõttest lähtudes on otstarbekas rajada masinate teenindusmaa ja turbasubstraadi tootmine võimalikult Tuurapera turbamaardla lähedale. Samuti on turbasubstraadi tootmistsehi rajamine maardla vahetusse lähedusse väiksema liikluskooormuse mõjuga kohalikele teedele. Planeerimise KSH protsessi käigus lähtutakse häiringute vähendamise vajadustest läheduses paiknevatele majapidamistele.

Maakonnaplaneeringus on toodud tingimused **roheline võrgustiku** toimimise säilitamiseks, sh uue hoonestuse kavandamisel ei tohi üldjuhul läbi lõigata roheline võrgustiku koridore. Koridori läbilõikamisel tuleb leida samaväärne asenduskoridor. Kavandatav tegevus jääb osaliselt rohevõrgustiku koridori K8 alale (vt joonis 9) ning koridori läbilõikamist ei planeerita, kuna Haavasaare kinnistu jääb rohevõrgustiku koridori äärealale.

Joonis 9. Väljavõte Põlva maakonnaplaneeringu jooniselt 2 „Ruumilised väärtused“¹⁹.

Maakonnaplaneering toob välja üldised põhimõtted **väärtuslike põllumajandusmaade** kasutamiseks ja säilitamiseks ning kajastab esialgse informatiivse andmekihina väärtuslike põllumajandusmaade paiknemist Põlva maakonnas (vt joonis 9). Tingimusena

¹⁸ Väike- ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) definitsiooni selgitus vastavalt Euroopa Komisjoni määruse 800/2008/EÜ lisa 1-le

<https://www.eas.ee/images/doc/ettevotjale/vke-definitsiooni-selgitus.pdf>

¹⁹ Põlva maakonnaplaneeringu joonis 2 „Ruumilised väärtused“

https://maakonnaplaneering.ee/documents/2845826/18701113/4_Joonis+2+Ruumilised+v%C3%A4%C3%A4rtused.pdf/ccba78f6-7232-4dc3-b83e-69ffdf8e975

on välja toodud, et üldplaneeringute raames tuleb täpsustada väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimusi ning alade piire (nt arvata väärtuslikud põllumajandusmaad välja linnalise asustuse aladelt, üldplaneeringuga reserveeritud elamu-, äri- ja tootmismaadelt, kehtivate ja taotletavate määraldiste teenindusmaadelt jm).

Kinnistul olev haritav põllumaa pindalaga 4,64 ha (Maa-ameti katastriüksuse andmete alusel) on osa põhjapoolsest põllumassiivist registri numbriga 70243927559 (suurusega 8,64 ha). Maaeluministeriumis väljatöötatud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu²⁰ kohaselt ja sellega kaasneval põllumajandusmaa massiive ja nende kaalutud keskmisi boniteete väljendava esialgse kaardikihi andmete alusel paikneb planeeringualal olev põllumajandusmaa 24 hektari suurusel väärtusliku põllumajandusmaa massiivil, mille mullastiku kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti. Planeeringuala paikneb väärtusliku põllumajandusmaa massiivi äärealal ja üldplaneeringu realiseerumisel ei tükeldu põllumajandusmaa massiiv ning ei ole takistatud ülejäänud massiivi edasine põllumajanduslik kasutus.

Kuna käesoleva KSH VTK koostamise ajal toimub Maaeluministeriumi poolt väärtuslike põllumajandusmaade määramise tingimusi täpsustava ja kasutamistingimusi reguleeriva seaduseelnõu koostamine, on väärtuslike põllumajandusmaade konkreetsemad kasutamistingimused ja kaardikiht täpsustamisel. Vastava õigusakti kehtestamisel tuleb järgida sellega sätestatavaid tingimusi ja nõudeid.

4.4. PÕLVAMAA ARENGUSTRATEEGIA 2035+

15.01.2019 kehtestatud Põlvamaa arengut suunav dokument on Põlvamaa arengustrateegia 2035+²¹, mille järgi Põlvamaa areng peab lähtuma järgmisest visioonist:

Põlvamaa tunnuslause „rohelisem elu“ on realiseerunud puhta, tervisliku ja rahuliku elu-, töö- ja puhkekeskkonnana, mis meelitab ligi elanikke, ettevõtteid ja külalisi. Põlvamaa elanikud on eluga hästi toime tulevad ning kasutavad maakonnas olevaid võimalusi enda igakülgseks arendamiseks. Kohalikke ressursse nutikalt väärindavad Põlvamaa ettevõtjad on oma tegevusega eeskujuks ülejäänud Eesti ettevõtetele.

Visioonist lähtuvalt on Põlvamaa arengu suunamisel kolm eesmärki:

- Põlvamaa on stabiilse, aktiivse ja terve rahvastikuga maakond;
- Põlvamaa on piirkonna tugevusi ja ressursse säästlikult ning nutikalt kasutavate ettevõtlike elanike ja konkurentsivõimeliste ettevõtete maakond;
- Põlvamaa on elanike, ettevõtete ja külaliste nõudmistele vastava, loodust säästva ning arengut toetava elu-, ettevõtlus- ja puhkekeskkonnaga maakond.

Kavandatav tegevus vastab Põlvamaa arengustrateegia 2035+ visioonile, kuna väärindatakse kohalikke ressursse ning kavandatav tegevus ei kahjusta eeldatavalt elu- ja looduskeskkonda.

²⁰ Eelnõu on kättesaadav eelnõude infosüsteemis EIS aadressil <http://eelvoud.valitsus.ee> (toimik nr 20-0226)

²¹ Põlvamaa arengustrateegia 2035+

<https://www.polvamaa.ee/documents/876469/21522492/Põlvamaa%2Barengustrateegia%2B2035%2B.pdf/9b17d038-cdc8-4fac-a599-d26504031f98>

5. STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI ELLUVIIMISEGA EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU

Räpina vallas Rahumäe külas asuva Haavasaare katastriüksuse (70801:001:0222) detailplaneeringu KSH on algatatud Räpina Vallavolikogu 16.10.2019 otsusega nr 1-3/43, otsuses on lisatud KSH algatamise põhjused ning nõuded/tingimused KSH sisule. Algamisotsus on lisatud käesoleva väljatöötamise kavatsusele (Lisa 1). **Käesolevas väljatöötamise kavatsuses vajadusel täpsustatakse algatamise otsuses esitatud tingimusi. Kui algatamisotsuse ja käesoleva KSH väljatöötamise kavatsuse vahel esinevad erinevused, kehtivad käesolevas dokumendis esitatud tingimused ja täpsustused.**

Vastavalt Põlva maakonnaplaneeringule tuleb elamu- ja tööstusalade (funktsioonide) lähestikku planeerimisel lähtuda häiringute vähendamise vajadusest (sh arvestada müra, välisõhusaaste, lõhna, valgusreostuse, jäätmetekke, liikluskoormusega jne) ning kaaluda ühe või teise funktsiooni sobivust olemasolevasse maakasutusstruktuuri.

Arvestades DP ja KSH algatamisotsuse nõudeid, KeHJS § 40 lõige 4 nõudeid KSH aruandele ning Põlva maakonnaplaneeringus sätestatud, **on KSH aruande faasis vajalik detailsem analüüs järgmistel teemadel:**

- mõju inimese tervisele:
 - KSH aruande faasis analüüsitakse potentsiaalset müratasemete tõusu mõju, võttes aluseks müra modelleerimise tulemused ning hinnatakse müratasemete vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Kirjeldatakse Tuurapera turbatootmisala tegevusest lähtuvat transpordimüra ning selle võimalikku kumulatiivset mõju planeeritavale alale ja lähimatele elamutele;
 - antakse hinnang õhusaaste mõjude osas.
- mõju sotsiaalsetele vajadustele ja varale – KSH aruande koostamisel analüüsitakse kavandatava tegevuse mõju inimkeskkonnale (sh visuaalne mõju, valgusreostuse mõju, liikluskoormuse mõju);
- mõju vaadetele ja maastikuilmele (visuaalne mõju).
- tehase ehitusaegne ja käitamisega seotud mõju kaitstavatele loodusobjektidele, sh kaitsealustele liikidele ja Natura 2000 võrgustiku aladele;
- mõju bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, sh kõrghaljastusele, metsakooslustele ning rohevõrgustikele;
- mõju pinnasele – KSH aruande faasis antakse hinnang kavandatava tegevuse mõjule planeeringuala ja selle lähipiirkonna pinnasele;
- vee kvaliteet – KSH käigus antakse eksperthinnang kavandatava tegevuse mõjudest pinna- ja põhjaveele.

Kuna kõigi KeHJS § 40 lõige 4 loetletud aspektide käsitlemine ei ole käesoleva KSH puhul asjakohane, on alljärgnevalt esitatud põhjendused, miks võib juba väljatöötamise kavatsuse etapis hinnata, et vastavad mõjud pole olulised ning mille põhjalikum käsitlemine pole KSH-s vajalik:

- mõju kultuuripärandile – planeeringualal ega selle läheduses ei asu kaitsealuseid kultuurimälestisi;
- mõju kliimamuutusele – tehase tegevust ja mastaapi arvesse võttes ei ole eksperdi hinnangul eeldatav oluline mõju kliimamuutusi põhjustavatele teguritele, mistõttu ei ole otstarbekas detailsemalt analüüsida kavandatava tegevuse mõju kliimamuutusele. Kavandatava tegevuse eesmärgiks ei ole vahetult turba kaevandamine, vaid on turba väärindamine, pakendamine ja seonduv transport, millega ei kaasne olulist kasvuhoonegaaside emissiooni, võrreldes näiteks mõne muu tootmistegevusega. Turba kaevandamise üle koostatava detailplaneeringuga ei otsustata ning selle asjakohaseid mõjusid on juba hinnatud kaevandusloa menetluse protsessis kaevandusloa väljastaja (Keskkonnaamet) poolt.
- hinnang jäätmetekke võimaluste kohta – kavandatava tegevusega (tehase ja kõrvalhoonete ning vajaliku taristu rajamine) ei kaasne püsivalt olulises mahus jäätmete teket (suuremas mahus jäätmeid tekib vaid ehitusperioodil). Eeldusel, et jäätmed käideldakse vastavalt kehtivatele normidele, ei ole vajalik teemat detailsemalt KSH aruandes käsitleda;
- piiriülene mõju – tegemist on väikesemahulise kavandatava tegevusega, mis ei asu riigipiiri läheduses. Piiriülest mõju pole põhjust eeldada.

6. KSH KÄIGUS KASUTATAV HINDAMISMETOODIKA

Keskkonnamõju hindamisel kasutatakse traditsioonilist KSH protsessi. KSH protsess jaguneb kahte faasi:

- **KSH väljatöötamise kavatsuse** koostamine. KSH väljatöötamise kavatsus (käesolev dokument) on lähtekava, kuidas planeeritakse keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) läbi viia, sh esitatakse eeldatavad mõjuvaldkonnad, kaardistatakse osapooled ja huvitatud isikud, analüüsitakse seoseid asjakohaste arengu- ja planeeringudokumentidega, määratletakse vajalike uuringute maht, pannakse kokku eeldatav tööühm ning pannakse paika protsessi läbiviimise ajakava;
- keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) läbiviimine ja aruande koostamine. **KSH aruanne** on kogu protsessi kokkuvõttev lõppdokument.

KSH protsess on avalik ning avalikkust kaasav. Protsessist teavitatakse avalikkust ning kõigil huvitatud isikutel on võimalus esitada omapoolseid seisukohti ning küsimusi. KSH väljatöötamise kavatsuse eelnõu ja KSH aruande eelnõu osas küsitakse seisukohta asjaomastelt asutustelt. Valminud KSH aruande tutvustamiseks ning seisukohtade saamiseks korraldatakse avalik väljapanek ning avalik arutelu. Avalikustamise käigus kirjalikult esitatud küsimused, ettepanekud ja vastuväited ning vastused neile lisatakse KSH aruande dokumendile.

Üldiselt on KSH-de (strateegilise hindamise) puhul sobivaimaks ja sisuliselt õigeimaks meetodikaks **vastavusanalüüs**. Vastavusanalüüsi käigus hinnatakse strateegilises dokumendis käsitletud alternatiivsete arengustsenaariumite vastavust antud strateegilise dokumendi puhul asjakohastele strateegilistele keskkonnaeesmärkidele. Vastavusanalüüs peab andma vastuse, kas erinevad arengustsenaariumid aitavad liikuda strateegiliste eesmärkide suunas või pigem töötavad eesmärkidele vastu.

Kuna aga antud juhul on strateegilise planeerimisdokumendiga (detailplaneeringuga) kaasnevad mõjud eelkõige lokaalse (mitte strateegilise) iseloomuga, siis täismahus vastavusanalüüsi läbi ei viida, küll aga käsitletakse strateegilise planeerimisdokumendi seost muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega (vt ptk 4).

Käesoleva KSH puhul on sobivamaks meetodiks enam keskkonnamõju hindamisele (KMH-le) iseloomulikud meetodid, eelkõige **välismõjude analüüs**. Käesolevas KSH väljatöötamise kavatsuse dokumendis on läbi viidud sõelumine, kus määratletud eeldatavalt olulised keskkonnamõjud (ja mõjud, mille olulisust ei saa käesolevas etapis välistada), mida välismõjude analüüsis käsitletakse.

Mõjude prognoosimisel, kirjeldamisel ja hindamisel kasutatakse KMH üldlevinud meetodikaid ning konkreetsete keskkonnategurite puhul valitakse sobivad spetsiifilised hindamismeetodid lähtuvalt mõju iseloomust ja ala spetsiifikast. Eeldatavalt kasutatakse primaarandmete vahetut analüüsi, sekundaarandmete analüüsi, kaardikihtide võrdlemise meetodit, eksperthinnangut ning mainitud meetodite omavahel kombineerimist.

KSH protsessis avaliku arutelu läbi viimisel kasutatakse modereeritud diskussiooni meetodit.

Uuringud

KSH käigus on plaanis läbi viia vähemalt järgmised uuringud:

- müra hindamisel kasutatakse vajadusel modelleerimist (juhul kui on eeldada piisavalt suurt mürasaaste teket, et selle leviku modelleerimiseks on vajadus);
- õhusaaste hindamisel kasutatakse vajadusel modelleerimist (juhul kui on eeldada piisavalt suurt õhusaaste teket, et selle leviku modelleerimiseks on vajadus);
- linnustiku eksperthinnang – kavandatava tegevuse mõju linnustikule Kirmsi hoiualal.

Ülal mainimata valdkondlike eriuuringute ning välitööde vajadust KSH väljatöötamise kavatsuse etapis ette ei nähta.

Alternatiivid

Alternatiivide väljatöötamisel arvestati DP ja KSH algatamisotsust, olemasolevaid projekteerimishorme, õigusakte ning piirkonna keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikke tingimusi. Van der Knaap Substrates OÜ on kaalunud teistele ettevõttele omanduses olevatele kinnistutele kavandatava tegevuse planeerimist, kuid asukohta ja kinnistu suurust arvestades on Haavasaare kinnistu tehase rajamiseks sobivaim. Turbasubstraadi tootmine on otstarbekas võimalikult Tuurapera turbamaardla lähedal, mis vähendab liikluskoormust kohalikele teedele. Väärindatav ja pakendatav turvas veetakse tehasesse ka ettevõttele teistelt ümberkaudsetelt turbatootmisaladelt, aga suurem osa tuuakse tehasesse Tuurapera turbatootmisalalt.

Erinevate alternatiividena käsitletakse KSH-s järgmisi variante:

- olemasoleva olukorra jätkumine ilma arendaja soovitud tegevuseta (0-alternatiiv);
- Räpina Vallavolikogu poolt 16.10.2019 otsusega nr 1-3/43 algatatud detailplaneeringu kehtestamine ja elluviimine (alternatiiv 1).

7. DP JA KSH PROTSESSI KAASATUD OSAPOOLED

Vastavalt PlanS § 127²² koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutusega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb ning detailplaneeringu ja KSH koostamisse kaasatakse isikud, kelle õigusi planeering võib puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla selle koostamisse kaasatud, samuti asutused, keda detailplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu on hetkeseisuga (detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise kavatsuse koostamise hetkel) esitatud alljärgnevas tabelis. Detailplaneeringu koostamise korraldaja esitab detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse huvitatud isikute seisukohavõtuks.

Tabel 2 Detailplaneeringu ja KSH koostamise protsessi kaasatavad isikud või asutused

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Ettepanekute küsimine
Räpina Vallavalitsus	DP ja KSH algataja, DP koostamise korraldaja ning DP kehtestaja	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Keskkonnaameti Lõuna region	Keskkonnakasutuse ja looduskaitse poliitika elluviimine	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Põllumajandusamet	DP alal asub osaliselt väärtusliku põllumajandusmaa ala	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Rahandusministeerium	Maakonna tasakaalustatud arengu suunaja ja üldplaneeringu järelevalve	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Maaeluministeerium	DP alal asub Räpina valla kehtiva üldplaneeringu järgne väärtuslik põllumaa	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Maanteeamet	Riigiteele uue ristumiskoha rajamise nõuete tagamine	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Maa-amet	DP ala kattub 62 m ² ulatuses Tuurapera turbamaardla hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 4. plokiga.	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Päästeameti Lõuna Päästekeskus	Tuleohutuse tagamine	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Terviseameti Lõuna regionaalosakond	Terviseameti huvi on kaitsta ja hoida Eesti elanike tervist ja toetada tervisliku elukeskkonna kujundamist	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Riigimetsa Majandamise Keskus	Mitmekesise looduskoosluse hoidmine ja kaitsmine	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
MTÜ Veersu Jahiselts	DP alal paikneb rohevõrgustiku koridor K8	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
MTÜ Tänu Loodusele	On huvitatud maa võimalikult kasulikust kasutamisest, elanike tervisest ja	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.

²² Vastavalt planeerimisseaduse § 124 lg 7 lähtutakse detailplaneeringu menetlemisel üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest kui detailplaneeringu koostamisel on KSH nõutav. Üldplaneeringu koostamisse kaasatavad isikud ja asutused on nimetatud planeerimisseaduse § 76, mis aga sisuliselt ühtivad § 127 nimetatud (ja käesolevas peatükis välja toodud) isikute ja asutustega.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Ettepanekute küsimine
	kavandatava tegevuse mõjust Kirmsi hoiuala kaitse-eesmärkidele	
Naaberkinnisasjade omanikud	On huvitatud maa võimalikult kasulikust kasutamisest ja elanike tervisest	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Tiksomäe kinnistu (KÜ 70703:003:0053) omanikud Ülo Kivistik ja Kaia Hommik; Mustoja kinnistu (KÜ 70703:003:0221) omanik Sirje Masik; Hansi kinnistu (KÜ 70701:001:0157) omanik Ene Küüner; Rebase kinnistu (KÜ 70703:003:0037) omanikud Urmas Vürst ja Mari Eensaar	On huvitatud maa võimalikult kasulikust kasutamisest, elanike tervisest ja kavandatava tegevuse mõjust Kirmsi hoiuala kaitse-eesmärkidele	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.
Olemasolevate või kavandatavate tehnovõrkude omanikud või valdajad	On vastutavad alal paiknevate tehnovõrkude eest	Ettepanekuid küsitakse e-kirja teel.

8. KSH EELDATAV AJAKAVA

Detailplaneeringu ja KSH menetlemine toimub üheaegselt, mis võimaldab arvestada võimalikult suures ulatuses detailplaneeringu ellu viimisega kaasnevaid keskkonnamõjusid ja tagada seeläbi säästev ja tasakaalustatud ruumiline areng. Planeeringulahenduse kujundamine, lahenduse koostamine ja avalikustamine toimuvad paralleelselt ja integreeritult KSH protsessiga, mistõttu on kaasatud kogu menetlusse üheaegselt nii planeeringu koostaja kui KSH ekspert.

KSH väljatöötamise kavatsuse etapis prognoositud detailplaneeringu ja KSH protsessi orienteeruv ajagraafik on esitatud tabelis 3. Tegemist on informatiivse ajagraafikuga, kus on arvestatud maksimaalsete KeHJS ja PlanS toodud menetlustähtaegadeaga.

Tabel 3 KSH orienteeruv ajagraafik (võib muutuda protsessi käigus)

Detailplaneeringu ja KSH etapp	Toimumise aeg/täitmine
Detailplaneeringu ja KSH algatamine	Räpina Vallavolikogu 16.10.2019 otsus nr 1-3/43
KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine	märts-mai 2020
Vastavalt PlanS § 81 lg 1 DP lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta ettepanekute küsimine PlanS § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikutelt ja asutustelt (tähtaeg seisukoha esitamiseks antakse mitte vähem kui 30 päeva)	mai-juuni 2020
Laekunud ettepanekute läbiarutamine	juuli-august 2020
KSH väljatöötamise kavatsuse (koos esitatud ettepanekutega) avalikustamine KOV-i veebilehel vastavalt PlanS § 81 lg 6 ja § 76 lg 5	september 2020
Detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõu koostamine	september 2020 – november 2020
DP ja KSH aruande eelnõu avalikustamine (kestab vähemalt 30 päeva vastavalt PlanS § 82 lg 1 ja 3 nõuetele); sellele eelneb avalikust väljapanekust teatamine vastavalt PlanS § 82 lg 4 ja 5 nõuetele 14 päeva enne avaliku väljapaneku algust KOV-i veebilehel ning ajalehtedes	november 2020
Laekunud kirjalikele arvamustele vastamine (30 päeva jooksul peale avaliku väljapaneku lõppu vastavalt PlanS § 82 lg 8 nõuetele); KOV-ile põhjendatud seisukohtade esitamine arvamuste osas	detsember 2020- jaanuar 2021
DP ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu vastavalt PlanS § 83 nõuetele 45 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppu. Avalikust arutelust teavitatakse hiljemalt 14 päeva enne avalikku arutelu vastavalt PlanS § 83 lg 2	veebruar 2021
30 päeva jooksul peale avaliku arutelu lõppu esitatakse avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste kohta info ajalehtedes vastavalt PlanS § 84 lg 1, kui avaliku väljapaneku ajal esitati kirjalikke arvamusi.	märts 2021
Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse DP-s ja KSH aruande eelnõus vajalikud muudatused vastavalt PlanS § 84 lg 2	aprill 2021
Vastavalt PlanS § 85 DP ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamine ja arvamuse andmine 30 päeva jooksul (esitatakse kooskõlastamiseks PlanS § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele ning teavitatakse § 76 lõikes 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust)	aprill – mai 2021

Detailplaneeringu ja KSH etapp	Toimumise aeg/täitmine
Detailplaneeringu ja KSH aruande vastuvõtmine	juuni 2021
Detailplaneeringu avalik väljapanek (kestab vähemalt 30 päeva; avalikust väljapanekust teavitatakse PlanS § 76 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikuid ja asutusi hiljemalt 14 päeva enne avaliku väljapaneku algust)	juuli 2021
Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu (avalikust arutelust teavitatakse PlanS § 76 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikuid ja asutusi hiljemalt 14 päeva enne avaliku arutelu algust) 45 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppu	august-september 2021
30 päeva jooksul peale avaliku arutelu lõppu esitatakse avaliku väljapaneku tulemuste kohta info ajalehtedes vastavalt PlanS § 89 lg 1, kui avaliku väljapaneku ajal esitati kirjalikke arvamusi.	september 2021
Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste aludsel tehakse DP-s vajalikud muudatused vastavalt PlanS § 89 lg 2	september 2021
Detailplaneeringu esitamine heakskiitmiseks.	oktoober 2021
Detailplaneeringu heakskiitmine. Minister kiidab DP heaks või jätab selle heaks kiitmata 60 päeva jooksul vastavalt PlanS § 90 lg 2	november-detsember 2021
Detailplaneeringu kehtestamine	detsember 2021 – jaanuar 2022

9. KSH VÄLJATÖÖTAMISE KAVATSUSE KOOSTANUD EKSPERDID JA STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI KOOSTAJA ANDMED

Detailplaneeringu koostamise korraldaja: Räpina Vallavalitsus

Keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldaja: Räpina Vallavalitsus

Detailplaneeringu konsultant ja KSH koostaja on:

Hendrikson & Ko OÜ

Raekoja plats 8

51004 Tartu

Maakri 29

10145 Tallinn

Töörühm

Detailplaneeringu koostaja

Detailplaneeringu koostaja

Jaana Veskimeister

Merlin Kalle

KSH juhtekspert

Krista Lahtvee

(Vastavalt KeHJS § 34 (5) võib detailplaneeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju hinnata või hindamist juhtida KeHJS § 14 lõike 1 kohane juhtekspert – st keskkonnamõju hindamise litsentsi omav ekspert. Krista Lahtvee KMH litsents on esitatud VTK Lisas 5.)

Keskkonnakorralduse ekspert (transpordiga kaasnev mõju)

Jaak Järvekülg

Looduskeskkonna spetsialist (vesi, pinnas)

Martin Ruul

Looduskeskkonna spetsialist (õhusaaste)

Marek Bamberg

Looduskeskkonna spetsialist (müra)

Veiko Kärbla

Looduskeskkonna spetsialist (taimestik, loomastik, rohevõrgustik)

Kaile Eschbaum

Kartograaf

Jaanus Padrik

Töörühma koosseisu võidakse töö käigus vajadusel täiendada.

Vajalike erialauuringute teostajad selguvad KSH aruande etapis.

10. PLANEERINGU JA KSH-GA SEOTUD ISIKUTE JA ASUTUSTE ETTEPANEKUD

Vastavalt planeerimisseaduse § 81 lg 1 küsiti DP lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta ettepanekuid planeerimisseaduse § 76 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikutelt ja asutustelt.

Kirjalikult vastasid Keskkonnaamet, Maanteeamet, Päästeamet, Põllumajandusamet, Maaeluministerium, Maa-amet, Rahandusministerium, MTÜ Tänu Loodusele, maaomanikud Urmas Vürst ja Mari Eensaar, Sirje Masik, Ene Küüner, Ülo Kivistik ja Kaia Hommik.

Kirjad esitatud ettepanekutega on lisatud VTK Lisas 8.

Alljärgnevalt on esitatud tabel kõigi ettepanekute ja küsimustega ning antud ülevaade ettepanekutega arvestamisest.

Tabel 3 Ametitelt, asutustelt ja huvitatud isikutelt saadud ettepanekutega arvestamine ning küsimustele vastamine

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
Keskkonnaamet	
Teeme ettepaneku KSH väljatöötamise kavatsuse peatükki 5 „Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju“ lisada mõju analüüs ja hinnangud KSH aruandes nii kavandatava tehase rajamise kui tehase käitamise faasis, st tehase rajamise ja käitamisega seotud mõju Natura 2000 võrgustiku alale ning kaitstavatele loodusobjektidele, sh kaitsealustele liikidele.	VTK peatükki 5 on täiendused sisse viidud.
Maanteeamet	
1. Juurdepääsuna tuleb kasutada olemasolevat ristumiskohta riigiteelt nr 18206 km 2,544. Võttes arvesse riigitee madalat liiklussagedust ning olemasolevate ristumiskohtade vahelisi kaugusi, lubame täiendava ristumiskoha kavandamist eskiisjoonisel näidatud asukohas Haavasaare katastriüksuse loodenurgas ligikaudu riigitee km 2,35.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
2. Määrata planeeringuala liikluskorralduse põhimõtted vastavalt PlanS § 126 lg 1 p7. Riigitee ristmikud käsitleda planeeringus. Hinnata arendusega kaasnevat liiklussageduse kasvu ja liikluskoosseisu. Analüüsida lisanduva liikluse mõju riigitee ristumiskohtade läbilaskevõimele. Kavandada ristmike ümberehitus kasvava/planeeringualalt lähtuva liikluskoormuse vastuvõtmiseks. Arvestada, et planeering on ehitusprojekti koostamise alus.	Arvestatakse planeeringu koostamisel

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
3. Planeeritav ala paikneb riigitee kaitsevööndis. Planeeringu joonistele kanda ja seletuskirjas tuua välja EhS § 71 kohane tee kaitsevöönd.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
4. Riigitee kaitsevööndis on keelatud tegevused vastavalt EhS § 70 lg 2 ja § 72 lg 1, sh on keelatud ehitada ehitusloakohustuslikku teist ehitist. Riigitee kaitsevööndis kehtivatest piirangutest võib kõrvale kalduda Maanteeameti nõusolekul vastavalt EhS § 70 lg 3. Nõustume eskiislahendusega, kus hoonestus on kavandatud tee kaitsevööndist väljapoole.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
5. Palume KSH seletuskirja täiendada: lk 5 on mainitud, et lahtine turvas tuuakse kõigist Põlvamaa maardlatest rajatavasse tehasesse - turvas on väga lenduv materjal. Anda suunised lahtise turba lendumise vähendamiseks riigiteel (koormate katmine jms).	Arvestatakse KSH aruande koostamisel
6. Planeeringus käsitleda kõrgematele planeeringutele vastavust ning planeeringulahendus siduda kontaktalas paiknevate teiste planeeringutega.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
7. Parkimine lahendada oma kinnistul ning riigiteel parkimist ja tagurdamist mitte ette näha. Parkimiskohtade vajadus arvutada vastavalt EVS 843 Linnatänavad.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
8. Planeeringus (joonistel, seletuskirjas) käsitleda ristumiskohtade nähtavuskolmnurki ja riigiteele vajalikku külgnähtavust ning vaba ruumi nõuet vastavalt majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruses nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimismid“ (edaspidi normid) punkt 5.2.7, tabel 2.14, 2.17 lähtetasemel rahuldav. Nähtavuskolmnurgad peavad olema näidatud kitsendusi käsitleval planeeringujoonis.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
9. Planeeringu joonistel näidata planeeringualal paiknevad olemasolevad ja kavandatavad tehnovõrgud ja muu taristu. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks. Vaba ruumi olemasolul võime asukohapõhiselt anda nõusoleku seda maad tehnovõrkude paigutuseks kasutada. Kui planeeringu koosseisus kavandatakse riigiteega ristuvaid	Arvestatakse planeeringu koostamisel

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
tehnovõrke, siis tuleb need kavandada kinnisel meetodil.	
10. Planeeringus käsitleda ning näidata joonistel planeeringuala sademevee ärajuhtimise lahendusi. Sademevett ei tohi üldjuhul juhtida riigitee alusele maaüksusele, sh riigitee koosseisu kuuluvatesse teekraavidesse. Põhjendatud juhul kui teekraavidesse sademevete juhtimine on vältimatu, tuleb tagada truupide, kraavide läbilaskevõime ja muldkeha niiskusrežiim. Selleks tuleb hinnata arendustegevusest lisanduvaid vooluhulki, riigitee kraavide ja truupide läbilaskevõimet, sh truupide seisukorda ja teostada läbilaskearvutused.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
11. Planeeringus määrata ehitusjärjekorrad. Arendusega seotud teed tuleb rajada ning nähtavust piiravad takistused (istandik, puu, põõsas või liiklusele ohtlik rajatis) kõrvaldada (alus EHS § 72 lg 2) enne planeeringualale mistahes hoonete kasutusloa väljastamist.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
12. Me ei võta PlanS § 131 lg 1 kohaselt endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste väljaehitamiseks	Arvestatakse planeeringu koostamisel
13. Detailplaneeringu aluseks olev geodeetiline alusplaan peab olema mõõdistatud piisavas ulatuses, mis võimaldab hinnata planeeringulahenduse sobivust sh kavandatud sademevete ärajuhtimise süsteemi jms.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
14. Kanda joonistele planeeritud objektide kaugused riigitee kätte servast, sh hoonestusala, parkla jms.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
15. Planeeringus tuleb kasutada riikliku teeregistri (https://teeregister.mnt.ee) põhiseid teede numbreid ja nimetusi.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
16. Lähtuvalt asjaolust, et planeeringuala piirneb riigiteega, tuleb planeeringu koostamisel arvestada olemasolevast ja perspektiivsest liiklusest põhjustatud häiringutega (müra, vibratsioon, õhusaaste). Riigitee liiklusest põhjustatud häiringute ulatust tuleb planeeringu koostamisel hinnata vastavalt keskkonnaministri 03.10.2016. a. määrusele nr 32 ning planeeringu kehtestaja kaalutusotsusel kavandada vajadusel leevendavad meetmed häiringute, sealhulgas keskkonnaministri 16.12.2016. a. määruse nr 71 lisas 1 toodud müra	Arvestatakse planeeringu koostamisel

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
normtasemete tagamiseks. Planeeringu seletuskirjas kirjeldada ning vajadusel näidata joonistel kavandatud leevendusmeetmed ning planeeringu seletuskirja lisada selgitus, et tee omanik ei võta endale kohustusi planeeringuga kavandatud leevendusmeetmete rakendamiseks.	
17. Planeeringu seletavas osas märkida, et kõik arendusalaga seotud ehitusprojektid, mille koosseisus kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, tuleb esitada Maanteeametile nõusoleku saamiseks. Riigiteega liitumise või ristumiskoha ümberehituse korral (EhS § 99 lg 3) tuleb taotleda nõuded projektile Maanteeametilt.	Arvestatakse planeeringu koostamisel
Päästeamet	
Päästekeskusel puuduvad Rahumäe külas, Haavasaare katastriüksuse DP lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta täiendavad ettepanekud.	VTK täiendamist ei vaja.
Põllumajandusamet	
Põllumajandusameti Lõuna regioon on tutvunud OÜ Hendrikson ja Ko poolt koostatud Räpina vallas Rahumäe külas asuva Haavasaare katastriüksuse (70801:001:0222) detailplaneeringu lähteseisukohtadega ja KSH väljatöötamise kavaga. Kuna antud detailplaneeringuga seotud ala ei asu maaparandussüsteemi maa-alal, siis Põllumajandusameti Lõuna regioonil ei ole kavandatavale tegevusele ettepanekuid ega vastuväiteid.	VTK täiendamist ei vaja.
Maaeluministeerium	
Nõude Maaeluministeeriumi kaasamiseks tegi Rahandusministeerium (18.06.2020 kiri nr 14-11/3912-2). Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõus kavandatu kohaselt ei ole välistatud väärtuslikule põllumajandusmaale ehitise ehitamine, kui selleks esineb muu avalik huvi või erahuvi, mis kaalub üles väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise avaliku huvi. Räpina Vallavolikogu ülnimetatud otsuses on turbasubstraatide tootmise ja pakendamise tehase püstitamise ja sellega kaasneva maakasutuse	VTK täiendamist ei vaja.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
muutuse vajadust piisaval määral põhjendatud. Maaeluministeerium on nõus Haavasaare detailplaneeringus kavandatuga ning selle realiseerumise korral vastava maakasutuse muutusega.	
Maa-amet	
Detailplaneering kattub 62 m² ulatuses Tuurapera turbamaardla (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 0099) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 4. plokiga. Eelnevast tulenevalt ei ole alust arvata, et haljastusala rajamine halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise ja maavaravarule juurdepääsu osas. Maa-amet nõustub detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses kirjeldatud ja eskiislahenduse joonisel kujutatud Rahumäe külas Haavasaare katastriüksuse detailplaneeringu lahendusega ja detailplaneeringu kaudu Haavasaare katastriüksuse sihtotstarbe muutmisega tootmiskaas.	VTK täiendamist ei vaja.
Rahandusministeerium	
1. PlanS § 127 lõike 1 järgi koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. Palume lisada lähteseisukohtades asutuste, kellega tehakse koostööd, nimekirja Maaeluministeerium, kuna planeeringualal asub Räpina valla kehtiva üldplaneeringu järgne väärtuslik põllumaa.	VTK peatükki 7 on täiendused sisse viidud.
2. Haavasaare kinnistu ja lähiala detailplaneeringu ala asub Räpina valla kehtiva üldplaneeringu väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku kaardi kohaselt rohevõrgustiku koridori K8 alal. Üldplaneeringu kohaselt tuleb maa sihtotstarvet muutva arendustegevuse korral pöörata tähelepanu rohevõrgustiku koridoride ja tuumalade funktsioneerimisele nii detailplaneeringu kui ka keskkonnamõju hindamise käigus.	Arvestatakse KSH aruande koostamisel.
3. Tulenevalt Põlva maakonnaplaneeringus sätestatud ettevõtluskeskkonna arendamise ja	Arvestatakse KSH aruande koostamisel.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
töökohtade paiknemise põhimõtetest tuleb elamu- ja tööstusalade (funktsioonide) lähestikku planeerimisel lähtuda häiringute vähendamise vajadusest (sh arvestada müra, välisõhusaaste, lõhna, valgusreostuse, jäätmetekke ja liikluskooormusega) ning kaaluda ühe või teise funktsiooni sobivust olemasolevasse maakasutusstruktuuri.	
MTÜ Tänu Loodusele	
Kas Määrastesoo katastriüksusel 70801:001:0221 asuvad turbamaardla aktiivse reservvaru 3. ja 4. plokk on kaevandusloaga kaetud või katmata ressurss?	Määrastesoo kinnistul (KÜ 70801:001:0221) asuvad kaevandamiseks sobivad Tuurapea turbamaardla aktiivse reservvaru 3. ja 4. plokk, millele ei ole käesoleval hetkel väljastatud maavara kaevandamise luba. Van der Knaap Eesti OÜ-le kuuluvale Määrastesoo kinnistule on kogu ulatuses Keskkonnaameti poolt 19.09.2019 väljastatud geoloogilise uuringu luba nr L.MU/333595.
Kas "kahes vahetuses, kuni 20 töötajat" transpordikoormuse suurenemist kavatakse arvestada? Mis aastaga võrreldakse? Kas enne kaevandust või aastaga 2019, kui juba aktiivselt toimetati?	Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Rahumäe-Kahvka kõrvalmaantee ööpäevakeskmise liikluskooormus on Maanteeameti andmetel²³ 85 sõidukit (seisuga 2019. a), millest veoautod ja autorongid moodustavad 3%. Perspektiivse olukorra müra hinnangul kasutatakse 2019. aasta liiklusandmeid, kuna liikluskooormus on võrreldes 2017. aastaga kasvanud. 2017. aasta liiklusandmete kasutamise korral oleks mürafoon antud piirkonnas madalam ning mõju lähimatele elamutele väiksem ja ainult neist lähtumine võiks anda tegelikest mõjudest ebaõige pildi. Uuringu koostamisel liidetakse ettevaatusprintsibist lähtudes Tuurapea turbatootmisalalt ja Haavasaare kinnistult lähtuv liikluskooormus 2019. a liiklusandmetele, kuna puuduvad kinnitatud andmed, kui suur osa 2019. a liiklusandmetest on seotud Tuurapea turbatootmisala tegevusega. Lisaks on vastavate andmete olemasolu korral võimalik KSH raames hinnanguliselt välja tuua ka perspektiivse olukorra võrdlus 2017. a liiklusolukorraga.
Kust on leitavad pakendamisnõuded? Kus on nimekiri keskkonnaohutute lisandite kohta? Kas väetiste ja lisandite tarnimine võetakse arvesse transpordikoormuse suurenemise arvutustesse?	OÜ Van der Knaap Eesti toodanguprotsess (alates turba kaevandamisest) ja OÜ Van der Knaap Substrates (kuni pakendatud tooteni ja tarneni) on reguleeritud rahvusvaheliselt tunnustatud RHP kvaliteedi kontrolli nõuetega.

²³ Liiklusloenduse tulemused 2019. aastal. Teede Tehnokeskus, Tallinn 2020
https://www.mnt.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/Liiklusloendus/2019/2_II2019_aruanne.pdf

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
	Tootmisprotsessis kasutatakse turbale lisatavaid NPK-väetiseid (PG-Mix, Osmocote jm), mida ladustatakse nõuetekohaselt tehasehoones. Väetiste ladustamise nõuded on toodud keskkonnaministri 03.10.2019 määruses nr 45 „Väetise kasutamise ja hoidmise nõuded põhja- ja pinnavee kaitseks ning põllumajandustootmisest pärineva saastatuse vältimiseks ja piiramiseks“. Veel lisatakse turbale vastavalt vajadusele keskkonnaohutuid lisandeid – lupja, vermikuliiti (savimineraal), perliiti (vulkaaniline kivim) ja vett. Lisatavad väetised ja lisandid tarnitakse pakendatult. Lisandite transporti arvestatakse transpordiga seotud mõjude hindamisel.
Kas teistelt turbatootmisaladelt tarnimist arvestatakse transpordikoormuse suurenemise arvutustesse? Miks opereeritakse siin mahumõõdus m³/a, mitte kaalumõõdus tonni/a, millega on väljastatud ka kaevandamisluba ja VV oma 22.12.2016 määrusega nr 150 kehtestanud aastased kaevandamiskogused?	Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Lisaks hinnatakse olukorda, kui liiklus ei jagune aasta lõikes ühtlaselt, vaid esineb suurema liikluskoormusega perioode. Transpordikoormuse määramisel lähtutakse kaevise toomisest erinevatelt tootmisaladelt ning tootmisprotsessist (sh kokku pressimisest ja pakendamisest) ning täpsed koormused ja kasutatavad mahuühikud (m³ või t) määratakse KSH aruande koostamise käigus. Arvutustes kasutatakse perspektiivset maksimaalset pakendatava turba kogust, mistõttu need kogused ei ühildu tänasel päeval kehtivate kaevandamislubadega.
<i>Pakendi toodangu väljaveol läbi Tuurpera tootmisala kasvaksid oluliselt tulekahju- ja saasteriskid –</i> Kus on uuringud tagamaks sellist väidet? Ettevõtte on kaalunud tehasele ka teisi asukohti, kas on uuritud nende asukohtade tulekahju- ja saasteriske? Miks ei loeta Haavasaarde jõudmine tulekahju- ja saasteohtlikuks, sest sinna jõutakse samuti läbi turbamaardla?	Turba kaevandamise ja veoga kaasneb tulekahju- ja saasterisk, kuid MaaPS § 42 lõige 3 punktide 4 ja 5 kohaselt on lubatud mäeeraldisel ja selle teenindusmaal ladustada kaevist ning korraldada kaevise vedu mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa piires. Ohutusnõuded turba kaevandamiseks on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 10.08.2004 määrusega nr 172 „Kaevandamise ohutusnõuded“. Tulenevalt eeltoodust ei ole ekspertrühma hinnangul vajalik viia täiendavaid uuringuid tõestamiseks, et toodangu kaubavedu suunamine tagasi maardlasse suurendab tulekahju- ja saasteriske. Lõpliku hinnangu kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnavalasest aspektist.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
	Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Miks on elanikele jäetud eksitav arusaam, et alternatiivsed võimalused transpordiks ja tehase asukohaks on juba eos välistatud? Miks eiratakse järjepidevalt elukeskkonna halvenemise kohta kirjutatud avaldusi ja pöördumisi?	Lõpliku hinnangu kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnavalasest aspektist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Miks Natura2000 eeluuring jäi tegemata?	Natura hindamine viidi läbi 2019. aastal Haavasaare detailplaneeringu KSH eelhindangu koostamise käigus ning on leitav KSH VTK Lisas 7 oleva eelhindangu peatükis 4.4.1 pealkirjaga „Natura hindamine“. KSH väljatöötamiskavatsust täiendatakse Natura eelhindamise peatükiga.
Kuidas on võimalik võrrelda ainult aasta 2019 transpordikoormusega kui seadus nõuab teiste võimalike koosmõjude avaldumisega arvestamist ja lähipiirkonnas on omavahel seotud arendusi/tegevusi? Kaevandamisega seotud liikumised algasid juba 2017. Palume mürauuringu käigus käsitleda ka 2017. a liiklusandmeid lisaks 2019. a andmetele.	Ettepanekuga arvestatud. Rahumäe-Kahvka kõrvalmaantee ööpäevakeskmise liikluskoormus on Maanteeameti andmetel ²⁴ 85 sõidukit (seisuga 2019. a), millest veoautod ja autorongid moodustavad 3%. Perspektiivse olukorra müra hinnangul kasutatakse 2019. aasta liiklusandmeid, kuna liikluskoormus on võrreldes 2017. aastaga kasvanud. 2017. aasta liiklusandmete kasutamise korral oleks mürafoon antud piirkonnas madalam ning mõju lähimatele elamutele väiksem ja ainult neist lähtumine võiks anda tegelikest mõjudest ebaõige pildi. Uuringu koostamisel liidetakse ettevaatusprintsibist lähtudes Tuurpera turbatootmisalalt ja Haavasaare kinnistult lähtuv liikluskoormus 2019. a liiklusandmetele, kuna puuduvad kinnitatud andmed, kui suur osa 2019. a liiklusandmetest on seotud Tuurpera

²⁴ Liiklusloenduse tulemused 2019. aastal. Teede Tehnokeskus, Tallinn 2020
https://www.mnt.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/Liiklusloendus/2019/2_II2019_aruanne.pdf

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
	turbatootmisala tegevusega. Lisaks on vastavate andmete olemasolu korral võimalik KSH raames hinnanguliselt välja tuua ka perspektiivse olukorra võrdlus 2017. a liiklusolukorraga.
Kuidas määratakse tervikliku metsamaa-ala ja tervikliku põllumaa-ala osa olemist ja miks osa mitte olemine vähendab väärtust? Nimetatud väide „...ei ole osa terviklikust põllumaa-alast“ on vale, sest põllumassiiv jääb ka Haavasaare alast otse põhja, see põld piirneb teise põlluga. Teadlaste väitel on väikeste tükide mosaiiksus hinnatud maastikuväärtus, miks seda ei arvestata?	Haavasaare kinnistul olev metsamaa on pindalaga 3,04 ha. Kinnistu keskosas põllumaa keskel paikneb lehtmets, mis on muust metsamassiivist ära lõigatud ning millest pool on lageraiutud. Kinnistu idapiiril paikneb lehtmets, mis laieneb Määrastesoo kinnistule kuni 50 meetri ulatuses ning piirneb okasmetsaga. KSH VTK-sse viiakse sisse parandused, et Haavasaare kinnistul paiknev põllumaa on osa põhjapoolsest põllumassiivist registri numbriga 70243927559 (suurusega 8,64 ha). Haavasaare kinnistu lähiümbruses ning rohevõrgustiku koridoris K8 säilib mosaiikne maastik, mis järgib Euroopa Liidu elurikkuse strateegiat. Asukoha sobivusega seotud kaalutlusi hinnatakse edasisealt täpsemalt menetluse käigus.
Miks alavääristatakse rohevõrgustiku kontseptsiooni ja otsitakse põhjendusi selle eiramiseks. Kust leiab väärtusliku maastiku definitsiooni?	Rohevõrgustiku koridori piir ulatub Haavasaare kinnistu lõunaosast ca 1 km kaugusele lõuna suunda. Turba pakendamine ei ole loomastiku liikumist piirav tegevus ning tegevusega ilmnev häiring ei ületa eksperdi hinnangul keskkonnataluvust. Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju roheline võrgustiku toimimisele hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus. Väärtusliku maastiku mõiste on algselt määratud maakonna 2005. aasta teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, mis käsitles ja väärtustas eelkõige traditsioonilist kultuurimaastikku, kus on säilinud Põlvamaa ajaloo erinevate ajastute jäljed. Väärtuslike maastike määramisel arvestati maastike kultuurilis-ajaloolise, loodusliku, esteetilise, rekreatiivse (turismipotentsiaal ja puhkeväärtus) ja identiteediväärtusega.
Mis meetmeid soovitatakse reostuse vältimiseks arendajale?	Reostuse vältimise meetmeid käsitletakse täpsemalt KSH aruande faasis.
Kuidas kavatakse uurida loomastikule avaldatavat mõju?	Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju piirkonna loomastikule hinnatakse täpsemalt KSH aruande faasis eksperthinnangu käigus. Ekspertühma ettepanekul viiakse KSH käigus läbi linnustiku uuring Kirmsi loodusalal. KSH VTK peatükki 6 täiendatakse linnustiku uuringuga.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
Keskkonnaameti eesmärk on tagada Kirmsi looduskaitsealal esinevate väärtuste terviklik kaitse ning kitsendusi sätestada seal, kus need on põhjendatud – Kuna kitsendused on põhjendatud, siis pole mõtet koostada suurt ja detailset dokumenti (käesolev kavatsus), mis neid põhjendusi ümber lükkaks eesmärgiga kaitseala vahetus läheduses kaitse-eesmärkidele vastupidisele tegevusele põhjenduste leidmiseks.	Kavandatava tegevuse mõju Kirmsi looduskaitseala kaitse-eesmärkidele käsitletakse KSH protsessi käigus. Kitsenduste sätestamine Kirmsi looduskaitsealal jääb Keskkonnaameti pädevusse.
Vastavalt EK elurikkuse ja „Talust taldrikule“ direktiivile on nii metsamaa kui ka väärtuslik põllumaa eriliselt kaitset vajavad ning kindlasti ei tohi nende pindalasid vähendada.	Asukoha sobivusega seotud kaalutlusi hinnatakse edasiselt täpsemalt menetluse käigus.
Põlvamaa Arengustrateegia 2035+ sätestab, et ettevõtluspiirkonnadena kasutatakse eelkõige planeeringulahenduse järgseid linnalise asustuse alasid. Tootmismaa juhtfunktsiooni andmine oleks otseses vastuolus maakonnaplaneeringuga.	Haavasaare kinnistu detailplaneering on algatatud eesmärgiga üldplaneeringut muuta, sest planeeritav tegevus ei vasta käesoleval hetkel üldplaneeringule ja teistele strateegilistele dokumentidele (sh maakonnaplaneering). PlanS kohaselt on detailplaneeringuga lubatud üldplaneeringut muuta ning ainuüksi strateegilistele dokumentidele mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist.
Maakasutuse juhtfunktsiooni muutmine on põhjendatud sellega, et turbasubstraadi tootmine on otstarbekas võimalikult Tuurapera turbamaardla lähedal – See on ainult majandusliku tasuvuse põhjendus ning ei arvesta vähemalgi määral kohalike elanike elukeskkonda ning tehase mõju sellele. Samuti ei arvesta see kehtestatud maakonnaplaneeringuga ega Eesti 2030+.	KSH VTK peatükis 5 on välja toodud, et KSH käigus hinnatakse kavandatava tegevuse mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale. PlanS kohaselt on detailplaneeringuga lubatud üldplaneeringut muuta ning ainuüksi strateegilistele dokumentidele mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist.
Turbasubstraadi tootmistsehi rajamine maardla vahetusse lähedusse on väiksema liikluskoormuse mõjuga kohalikele teedele – Väide on vale ja eksitav, sest kaevanduse KMH on selgesõnaliselt öeldud, et arvestatud on kõigi võimalike väljaveoteedega. Jõhvikasoo tee põhjaotsa kasutamine EI MÕJUTAKS kohalike teede liikluskoormust üldse, sest Rahumäe-Kahkva tee jääks sootuks kasutamata ning kasutataks vaid Jõhvikasoo teed (riigimaale jääv metsatee, mida haldab RMK, kes on valmis seda arendajale rentima).	Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Ainuüksi liikluskoormuse kasv avalikuks kasutuseks olevatel teedel ei ole üldjuhul siiski välistavaks teguriks uute tegevuste (arendusprojektid, planeeringud) kavandamisel. Oluline on võrdlus erinevate keskkonna- ning tervisekaitsenormidega (nt müra, õhusaaste).
Väärindatav ja pakendatav turvas tuuakse tehasesse ka ettevõtte teistelt turbatootmisaladelt. – See tegevus suurendab oluliselt liikluskoormust ning kaevandusloa KMH's polnud sellest	Pakendatav turvas (perspektiivne kogus kuni 250 000 m³/a) tuuakse tehasesse erinevatelt turbatootmisaladelt (Määrastu, Meelva, Meenikonna) ning osaliselt otse

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
sõnagi juttu. See on otseselt elanikke ja volikogu eksitav käitumine, millega oluliselt vähendatakse plaanitava tegevuse mõju, mida KSH's hinnatakse.	Tuurpera turbatootmisalalt Haavasaare kinnistu lõunaküljel kulgeva tee kaudu. KSH müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele.
Mida tähendab üldplaneeringus detailplaneeringu koostamise kohustusest loobumine? Kas rohevõrgustiku piire ja kasutustingimusi tuleks täpsustada ka loomade ja lindude vajadustest lähtudes? Mida tähendab detailplaneeringu koostamise kohustusest loobumine rohevõrgustiku alal? Kuidas pöörata käesoleva dokumendi koostamisel tähelepanu rohevõrgustiku koridoride ja tuumalade funktsioneerimisele? Miks kaalutakse detailplaneeringute kohustusest loobumist nii väärtuslikel maastikel kui rohevõrgustiku aladel? Kas seeläbi ei lihtsustu arendustegevus neil aladel, eriti, arvestades käesolevat tehase ehitamise juhtumit, kus prioriteediks seatakse ettevõtlus?	Kuigi praegusel juhul detailplaneering koostatakse, siis selgitame siiski, et kehtivas valla üldplaneeringus on detailplaneeringu koostamise kohustus määratud ulatuslikule osale valla territooriumist. Lisaks linnas ja alevikes on kehtiva üldplaneeringu järgi detailplaneeringu koostamise kohustus seatud ka nt väärtuslikel maastikel (mis on määratud maakonnaplaneeringuga), üldplaneeringuga määratud väärtusliku külamiljööga aladel, veekogude piiranguvööndis, rohevõrgustikus. Kehtiva üldplaneeringu ülevaatamise tulemusena järeldati, et uue üldplaneeringu koostamisel on otstarbekas detailplaneeringu koostamise kohustust vähendada, kuna kehtiv üldplaneering seab detailplaneeringu koostamise kohustuse aladel ja juhtudel, mida PlanS ette ei näe ja kus sisuline vajadus selle koostamiseks puudub. Uue üldplaneeringu koostamise käigus rohevõrgustiku piiride korrigeerimisel hõlmatakse võrgustikku sealt seni välja jäänud väärtuslikud alad – kaitstavad loodusobjektid (kaitsealad jm), väärtuslikud niidud, vooluveekogud ja nende kaldaalad, vaadatakse sidususe seisukohalt täiendavate koridoride määramise vajadust jne. Samuti tehakse ka vähendamisi, mis tulenevad väljakujunenud või kavandatava maakasutuse sobimatuses (kompaktsed külaalad, elamud, ettevõtlusalad jms) roheline võrgustiku alale ning struktuuri piiride ühtlustamise vajadusest. Hetkel on rohevõrgustiku piiride korrigeerimine ja maakasutuse täpsustamine töös. Detailplaneeringu kohustusest loobumine rohevõrgustiku aladel on seotud eelkirjeldatud asjaoludega. Alati ei ole vajalik ja mõistlik rohevõrgustiku alal detailplaneeringu koostamine, mida kehtiv üldplaneering nõuab. Samas, nagu öeldud, Haavasaare kinnistu puhul on detailplaneering algatatud ning detailplaneeringu kohustusest loobumine teistel aladel ei oma antud detailplaneeringu puhul tähtsust. Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju roheline võrgustiku toimimisele hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
<i>Eeldusel, et DP-ga kavandatav tegevus ei kahjusta elu- ja looduskeskkonda, võib kavandatavat tegevust pidada Räpina valla arengukavale vastavaks – Vastav eeldus ei päde. Mida see mõjutab?</i>	Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat mõju elu- ja looduskeskkonnale hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus.
Planeeringu alla jääv põllumaa ei ole eesmärgipäraselt kasutatud. Vaatluse all olevas ettevõtluses ei ole ära kasutatud olemasolevaid tootmismaid linnalikes elukeskkondades. Tootmistegevus tahetakse suunata hajaasustusega maapiirkonda, kuigi see peab koonduma olemasolevatesse keskustesse. Kavandatava Räpina ÜP kavatsuses lk 4 on öeldud, et „Valla ajaloolise ilmeka külad on olulised vaatamisväärsused. ÜP-ga määrata tingimused, mis aitavad külade omapära säilitada.“ Otseselt seatakse ohtu maakonna maine, sest loodusväärtusi on kavas halvasti kasutada ning rohelist võrgustikku on kavatsus kriminaalselt eirata. Sellega on seatud ohtu piirkonna puhkemajanduse arenguvõimalused. Miks soovitate nii sobimatut tegevust?	Lõplik hinnang kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnanäppasest aspektist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
<i>Järgnevalt on välja toodud väärtusliku põllumajandusmaa kasutamise, ettevõtluskeskkonna arendamise ja roheline võrgustiku säilitamise põhimõtted ja tingimused maakonnaplaneeringus ning nende seos kavandatava tegevusega. Ettevõtluskeskkonna arendamise ja töökohtade paiknemise põhimõtete hulgas on toodud välja järgmised punktid: a) maakonnaplaneering näeb ettevõtluspiirkondadena eelkõige planeeringulahenduse järgseid linnalise asustuse alasid; b) maalises asustuses ja väiksemates keskustes on oluline soodustada väikeettevõtluse arengut ja väiksemahulist tootmist, sh oluliselt maakonna äärealadel, mis tagaks seeläbi elanikele kohapealsete töökohtade olemasolu ; c) elamu- ja tööstusalade (funktsioonide) lähedikkude planeerimisel tuleb lähtuda häiringute vähendamise vajadusest (sh arvestada müra, välisõhusaaste, lõhna, valgusreostuse, jäätmetekke,</i>	Lõpliku hinnangu kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnanäppasest aspektist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
<i>liikluskoormusega jne) ning kaaluda ühe või teise funktsiooni sobivust olemasolevasse maakasutusstruktuuri; d) tootmisettevõtete ja -hoonete rajamiseks võtta eelistatult kasutusele endiste majandite farmide ja tehnohoonete (remonditöökojad jms) alad – KÕIKI neid põhimõtteid kavatakse rikkuda ühe arendaja soovil. See on räige inimõiguste rikkumine. Siin on vastuolud kõigi ettevõtluskeskkonna arendamise ja töökohtade paiknemise põhimõtetega - ettevõtluspiirkonnaks tehakse küla, vahetusse lähedusse LKA-le, tootmine on suuremahuline kuna toorainet tarnitakse ka kaugemalt, suurendatakse häiringuid. Miks soovitate nii sobimatut tegevust?</i>	
<i>Ressursside säästliku kasutamise põhimõttest lähtudes on siiski otstarbekas rajada masinate teenindusmaa ja turbasubstraadi tootmine võimalikult Tuurapera turbamaardla lähedale. Samuti on turbasubstraadi tootmistsehh'i rajamine maardla vahetusse lähedusse väiksema liikluskoormuse mõjuga kohalikele teedele. Planeerimise KSH protsessi käigus lähtutakse häiringute vähendamise vajadustest läheduses paiknevatele majapidamistele – See väide on eksitav, sest lk 16 väidetakse, et turvast tuuakse plaanitavasse tehasesse ka mujalt. Olematu liikluskoormus kohalikele teedele oleks Jõhvikasoo tee põhjaotsa kasutamisel. Kahjuks ei lähtuta KSH protsessi käigus häiringute vähendamise vajadusest, vaid lähtutakse arendaja soovist rajada tehas sinna, kuhu tema soovib, vaatamata kohalike elanike vastuseisust.</i>	Lõplik hinnang kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnavalasest aspektist. Nimetatud Jõhvikasoo tee põhjaotsas olevaid kinnistuid algatatud detailplaneering ei hõlma ja KSH-s ei käsitleta.
<i>Põlvamaa arengut suunav dokument on Põlvamaa arengustrateegia 2035+, mille järgi Põlvamaa areng peab lähtuma järgmisest visioonist: Põlvamaa tunnuslause „rohelisem elu“ on realiseerunud puhta, tervisliku ja rahuliku elu-, töö-ja puhkekeskkonnana, mis meelitab ligi elanikke, ettevõtteid ja külalisi. Põlvamaa elanikud on eluga hästi</i>	Turba pakendamine on turba väärindamine, kuna toote pakkimisel ja lisanditega rikastamisel suureneb toorme väärtus. Kõik turbamaardlad, kus Van der Knaap Eesti OÜ kaevandab ja plaanib tuua tehasesse pakendatava toorme, paiknevad hetkeseisuga Põlvamaal.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
<i>toime tulevad ning kasutavad maakonnas olevaid võimalusi enda igakülgseks arendamiseks. Kohalikke ressursse nutikalt väärindavad Põlvamaa ettevõtjad on oma tegevusega eeskujuks ülejäänud Eesti ettevõtetele – Kahjuks ei väärinda Van der Knaap Eesti OÜ turvast ning kahjuks ei ole Van der Knaap Eesti OÜ ka Põlvamaa ettevõtte. Samuti ei ole Van der Knaap Eesti OÜ eeskujuks ülejäänud Eesti ettevõtetele, sest tema tegevus ei ole kooskõlas hea ettevõtlus tavadega ning kohalike elanike heaoluga arvestamisega.</i> <i>Kavandatav tegevus vastab Põlvamaa arengustrateegia 2035+ visioonile, kuna väärindatakse kohalikke ressursse ning kavandatav tegevus ei kahjusta eeldatavalt elu ja looduskeskkonda – Vale väide, kavandatav tegevus on igas aspektis vastuolus Põlvamaa arengustrateegia 2035+ visiooniga. Taoline kordus on ametlikus dokumendis häiriv ning viib otsustajad eksiteele.</i>	Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat mõju elu- ja looduskeskkonnale hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus.
Räpina vallas Rahumäe külas asuva Haavasaare katastriüksuse detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse lk 22 on välja toodud, et tehase mastaapi arvesse võttes ei ole otstarbekas detailsemalt analüüsida kavandatava tegevuse mõju kliimamuutustele. Kõnealusest seisukohast puuduvad täpsemad kaalutlused ja selgitused, kuidas sellise otsuseni jõutud on. Võttes arvesse rajatava tehase sisulist tähendust piirkonnale, toome järgnevalt välja seisukohad, miks kliimamõjude hindamine kõnealuse keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) raames vajalik on. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimisseaduse (KeHJS) § 40 lg 4 p 6 kohaselt peab KSH hinnang sisaldama muuhulgas ka hinnangut kliimamuutusele. Sätte rakendamise eelduseks on see, et eeldatavalt on mõju oluline. Igasuguste täpsemate selgituste puudumise tõttu senises	Ettepanekuga ei arvestata. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 40 lõige 2 kohaselt peab keskkonnamõju strateegilisel hindamisel selgitama, kirjeldama ja hindama <u>strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevat olulist</u> keskkonnamõju ja peamisi alternatiivseid meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, arvestades strateegilise planeerimisdokumendi eesmärgi ja käsitletavat territooriumi. Tehase tegevust ja mastaapi arvesse võttes ei ole eksperdi hinnangul eeldatav oluline mõju kliimamuutusi põhjustavatele teguritele, mistõttu ei ole otstarbekas detailsemalt analüüsida kavandatava tegevuse mõju kliimamuutusele. Kavandatava tegevuse eesmärgiks ei ole vahetult turba kaevandamine, vaid on turba väärindamine, pakendamine ja seonduv transport, millega ei kaasne olulist kasvuhoonegaaside emissiooni, võrreldes näiteks mõne muu tootmisteggevusega. Turba kaevandamise üle koostatava detailplaneeringuga ei otsustata ning selle asjakohaseid mõjusid on juba hinnatud

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
protsessis, tuleb eeldada, et arendusel võib oluline mõju kliimale esineda. Järeldust, et oluline mõju kliimale võib esineda, tuleneb sellest, et kogu toodanguprotsessi osas (alates turba kaevandamisest kuni pakendatud toote ja tarnimiseni) ei ole välja selgitatud kumulatiivseid mõjusid. Selliste mõjude väljaselgitamise kohustus tuleneb samuti eelnevalt mainitud KeHJS sättest. Asjaolu, et tehast ei saa vaadelda koguprotsessist eraldi, kinnitab asjaolu, et eesmärk on rajada turbasubstraatide tootmise ja pakendamise tehas, mis olemuslikult kogu protsessi piirkonnas ühte seob. Kui kogu tootmisprotsess toimub ühes piirkonnas, tuleb sellest tulenevaid kumulatiivseid mõjusid ka KSH raames hinnata. Mida varem võimalike mõjude väljaselgitamine toimub, seda kindlam saab olla selles, et negatiivseid mõjusid kas välditakse või leitakse efektiivsed lahendused nende leevendamiseks. Sellest lähenemisest lähtuvalt tuleb ka KSH raames kliimamõjusid hinnata. Seda lähenemist toetab ka Euroopa Komisjoni 2013. a avalikustatud juhend KSHde koostamise kohta, mille kohaselt on oluline taoliste koguprotsesside mõju kliimale hinnata. Juhend annab täpsed suunised, kuidas ja millistel alustel seda teha (vt nt KSH juhendi lk 10 jj), rõhutades läbivalt, et mida varem arenduse (sh kogu tootmisprotsessi kumulatiivseid) mõjusid kliimale hinnatakse, seda paremini on võimalik probleeme ja negatiivseid tagajärgi vältida. Ühtlasi on oluline ka see, et mõju hinnangud peavad olema sisulised ja mõju hinnang kliimale ei tohi olla vaid formaalne arvamuspõhine mõju hindamise peatükk aruandes. Neist asjaoludest ja juhistest tulenevalt teeme ettepaneku KSH raames kliimamõjusid hinnata, sh võttes arvesse kogu turba toodanguprotsessi.	kaevandusloa menetluse protsessis kaevandusloa väljastaja (Keskkonnaamet) poolt.
<i>Kuna aga antud juhul on strateegilise planeerimisdokumendiga (detailplaneeringuga) kaasnevad mõjud eelkõige lokaalse (mitte strateegilise) iseloomuga, siis täismahus vastavusanalüüsi läbi ei viida, küll aga käsitletakse strateegilise planeerimisdokumendi seost muude</i>	Ettepanekuga ei arvestata. Haavasaare kinnistu detailplaneeringuga kaasnevad mõjud on eelkõige lokaalse (mitte strateegilise) iseloomuga ning ekspertrühm jääb seisukohale, et täismahus vastavusanalüüsi strateegilistele dokumentidele läbi ei viida, küll aga käsitletakse strateegilise

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
<i>asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega (vt ptk 4) –</i> Kuna eelnev osa dokumendis on toonud esile korduvaid lahkkelisid ja mittevastavusi piirkonna arengustrateegia keskkonnaeesmärkidele, siis on äärmiselt oluline täismahus vastavusanalüüs läbi viia. Kuigi see näitaks veelkord mitte vastatust ja plaanitava tegevuse mittesobivust kavandatavasse kohta.	planeerimisdokumendi seost muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega. Ainuüksi strateegilistele dokumentidele mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist.
Tuuraperi KMH arutelu modereeritud diskussiooni meetod viis selleni, et KMH koostaja pöördus selgituste andmiseks palvega arendaja poole, kes pole olukorras erapooletu. Litsentseeritud modereerija peab oskama ise vastata kõigile dokumenti puudutavatele küsimustele.	KSH protsessis avaliku arutelu läbi viimisel kasutatakse modereeritud diskussiooni meetodit. Arendaja peab avalikkusele tema poolt planeeritava tegevuse kohta infot jagama. Seetõttu ei ole arendajal avalikul arutelul keelatud küsimustele vastamine, mis puudutavad kavandatavat tegevust Haavasaare kinnistul. Litsentseeritud juhteksperdi ülesanne on avalikul arutelul KSH aruande eelnõu tutvustamine.
<i>Van der Knaap Substrates OÜ on kaalunud teistele ettevõttele omanduses olevatele kinnistutele kavandatava tegevuse planeerimist, kuid asukohta ja kinnistu suurust arvestades on Haavasaare kinnistu tehase rajamiseks sobivaim –</i> Millistele uuringutele ja mõjuhinnangutele vastab see väide?	KSH VTK-s on joonisel 1 välja toodud Van der Knaap Substrates OÜ omandis olevad kinnistud Rahumäe külas. Haavasaare kinnistu pindala on 8,25 ha. Kavandatav tegevus ei mahu Tuuraperi kinnistule (KÜ 70703:003:0306) pindalaga 2,1 ha, millest moodustab ca 1,3 ha turba aktiivne reservvaru. Lisades tee kaitsevööndi piirangu ja muud kitsendused, siis on välistatud Tuuraperi maaüksusele rajada Haavasaare maaüksuse detailplaneeringuga kavandatud tegevus. Teiste asukohtade, mida algatatud detailplaneering ei hõlma, uuringuid KSH käigus läbi ei viida.
Sirje Masik – Mustoja kinnistu omanik	
Soovime KSH aruandes näha põhjalikku analüüsi tehasest ja sellega seotud toorme vedudest tekkiva müra ja õhusaaste kohta.	Ettepanekuga on arvestatud. Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Lisaks antakse hinnang õhusaaste mõjude osas.
Ettepanek kaaluda ka sarnastes tehastes teostatud mürataseme mõõtmiste kombineerimist/võrdlemist müra modelleerimise tulemustega. Müra puhul peab arvesse võtma nii tehases tekkiva müraga ning kõikide vedudega (toorme toomine tehasesse ning sealt toorme väljaviimine) seotud müraga. Räpinast tehasesse tööle tulevad inimesed võivad samuti kasvatada Rahumäe-Kahva kõrvalmaantee liikluskoormust ning sellega seoses süvendada müra ja	Ettepanekuga on arvestatud. KSH aruande koostamise faasis analüüsitakse potentsiaalset mürataseme tõusu mõju võttes aluseks müra modelleerimise tulemused. Hinnatakse müratasemete vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi. Lisaks antakse hinnang õhusaaste mõjude osas.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
õhusaastet veelgi. Palun selliste asjaoludega ka liikluskoormuse arvutustes arvestada.	
Vajame kindlust, et planeeritava tehase ja sellega seonduvalt ka turba intensiivsema kaevandamise läbi ei alane põhjavee tase ega teki kohalikel elanikel tulevikus muid probleeme kaevudest vee kättesaamisega. Palun seda asjaolu samuti KSH aruandes käsitleda.	Ettepanekuga on arvestatud. Kavandatava tegevuse mõju lähiala pinnasele ja põhjaveele käsitletakse täpsemalt KSH aruande koostamise faasis.
Kuna nii tehasesse viiv kui ka tehase ja maardla vaheline tee on kruusakattega, siis on naaberkinnistute jaoks õhusaaste näol suurem probleem toorme vedudega tekkiv tolm, mis jällegi tuule suunast sõltuvalt levib naaberkinnistutele ja segab tuntavalt naaberkinnistu elanike elukvaliteeti. Palun seda aspekti õhusaaste hindamisel kindlasti arvesse võtta ning näha ette leevendavad meetmed selle probleemi lahendamiseks.	Ettepanekuga on arvestatud. Hinnang õhusaaste mõjude osas antakse KSH aruande faasis ning vajadusel tuuakse välja leevendavad meetmed.
Planeeringuprotsessi läbipaistvuse parandamiseks palume tuua nimetatud alternatiivsete asukohtade kohta pädev võrdlusanalüüs – nt kas alternatiivsetes asukohtades asusid elamutega kinnistud sama kaugel, kas alternatiivsed asukohad asusid kaitsealade lähedal, millised on täpselt erinevatest maardlatest väljaveetava turba maht (mainitud on ainult Tuurpera maardla tootmismahut), milline infrastruktuur on alternatiivsetes asukohtades (kruusateed, kõvakattede teed) jne.	Erinevate asukohtade võrdlusanalüüsi läbiviimise ettepanek ei ole asjakohane. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala teisi asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid ning võrdlusanalüüsi ei esitata. KSH aruandes tuuakse välja maardlatest toodava kaevise maht.
Antud planeeringuprotsessi läbipaistvuse parandamiseks palume tuua täpsem arvutuskäik lisanduva transpordikoormuse kohta - millised tootmismahud on planeeritud ning kuidas need suhestuvad toorme sisseveo ja väljaveo mahtudega.	Ettepanekuga on arvestatud. Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Transpordikoormuse määramisel lähtutakse kaevise toomisest erinevatelt tootmisaladelt ning tootmisprotsessist (sh kokku pressimisest ja pakendamisest) ning täpsed koormused ja kasutatavad mahuühikud (m³ või t) määratakse KSH aruande koostamise käigus.
Sooviks täpsemalt teada, millist müra hakkab tehas tegema ja millises ulatuses valgustust on tehase juurde planeeritud. Kuna tehas hakkab eeldatavalt töötama ööpäev läbi, siis selle müratase ning ka valgusreostus on otseselt seotud naaberkinnistute elanike elukvaliteediga.	Ettepanekuga on arvestatud. KSH aruande faasis hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevat müra, õhusaastet ning valgusreostust. Tootmisterritooriumi valgustatakse osaliselt lokaalselt. Ettevõtte puudub vajadus tootmisterritooriumi pidevaks valgustamiseks.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
Enne kui ole konkreetseid mürataseme või õhusaaste mudeleid või mõõtmisi tehtud, ei saa samuti väita, et planeering ei avalda mõju inimese tervisele.	
Statistikaameti andmed ei sisalda neid isikuid, kes käivad kevadel/suvel antud piirkonnas puhkamas. Eelnevalt toodud kommentaaridest on näha, et neid on ainuüksi naaberkinnistutel juba mitmeid leibkondi ning lähiümbruses veelgi rohkem. Seega puhtalt Statistikaameti andmete pealt ei saa järeldada antud piirkonnas tegelikult tegutsevaid isikuid. Sesoonsete majapidamiste väljaselgitamiseks võib analüüsida kasvõi elektritarbimise andmeid, saab adekvaatsema pildi.	Ettepanek tagasilükatud, kuna ei ole ekspertrühma hinnangul kavandatava tegevuse mastaapi arvestades asjakohane. KSH käigus ei viida läbi täiendavat liiklus- ning rahvastiku loendust ja toetutakse Statistikaameti andmetele.
Urmas Vürst ja Mari Eensaar – Rebase kinnistu omanikud	
<i>NB! Alljärgnevad arvutused on koostatud Rebase kinnistu omanike poolt.</i> 56% ehk 140 000 m³/a tuuakse tehasesse. Ühe veoki poolhaagise furgoon mahutab 90 m³, millest järeldub 1555 veokit suudaks sellise koguse turvast kohale transportida. Palun esitada arvutuskäik. Tehas pakendaks perspektiivselt 250 000 m³/a. Merekonteiner (40 feet high cube) mahutab 22 alust, alusel oleva turba kogus enne pressimist on ~6 m³ (http://hansapeat.com/tootmine/). Sellest tulenevalt pressiks tehas 41666 alusetäit turvast aastas, mis moodustab 1893 veokit merekonteineriga (40 feet high cube). Palun esitada arvutuskäik. Summaarne transpordikoormus raskeveokite osas 3448 veokit aastas tehasesse ja 3448 veokit tehast välja. Millest tulenevalt teatavatel maanteelõikudel lisandub 6896 raskeveoki sõitu aastas. Palun esitada arvutuskäik. Ettepanek – põhjustades totaalset raskeveokite (6896 sõitu/a) liikluskoormuse kasvu Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteele, palun nimetada asukoht ebasobivaks. Asjaolu, et meretransport Muuga ja/või Sillamäe sadamatest sõltub laeva laadimisele kuluvast ajast, muutub transpordi sagedus ööpäevade lõikes erinevaks. Palun kommentaari. Ettepanek – Laadimised laevadele ja laevaliiklus muudab transpordi (6896	Arvutuskäikude esitamise ettepanekuga on arvestatud. Asjakohaseid arvutuskäike ei esitata enne KSH aruande esitõu koostamist ja mürauringu läbiviimist. Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Lisaks hinnatakse olukorda, kui liiklus ei jagune aasta lõikes ühtlaselt, vaid esineb suurema liikluskoormusega perioode. Arvutustes kasutatakse perspektiivset maksimaalset pakendatava turba kogust, mistõttu need kogused ei ühildu tänasel päeval kehtivate kaevandamislubadega. Transpordikoormuse määramisel lähtutakse kaevise toomisest erinevatelt tootmisaladelt ning tootmisprotsessist (sh kokku pressimisest ja pakendamisest) ning täpsed koormused ja kasutatavad mahuühikud (m³ või t) määratakse KSH aruande koostamise käigus. KSH VTK-s korrigeeritakse sõnastust vastavas osas, mis käsitleb Tuurapera maardlast lähtuva pakendatava turba kogust. Ainuüksi liikluskoormuse kasv avalikuks kasutuseks olevatel teedel ei ole üldjuhul siiski välistavaks teguriks uute tegevuste (arendusprojektid, planeeringud) kavandamisel. Praeguses etapis ei arvestata ettepanekuga nimetada tegevus Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteele ja asukohavalik sobimatuks. Oluline on võrdlus erinevate keskkonna- ning tervisekaitsenormidega (nt müra, õhusaaste). Inimese tervise ja turvalisuse

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
sõitu/a) koormuse ülikaootiliseks ööpäevade lõikes põhjustades ülisuuri raskeveokite liikluskooormuse kõikumisi /kasvu ööpäevade lõikes. Palume nimetada tegevus Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteel sobimatuks. KSH lk 9 „Maanteeameti andmetel 85 sõidukit (seisuga 2019. a), millest veoautod ja autorongid moodustavad 3%.” – Mis tähendab 2,55 raskeveokit ööpäevas. Ühtlaselt ööpäevas transpordikooormuse kasv 6896/365 on 18,89 veokit ööpäevas. Muutus 18,89/2,55 on 740 %. Ettepanek – tingituna asjaolust, kus logistika ei ole sujuv ööpäevane tegevus, sõltudes erinevatest faktoritest, saaks kohaliku Rahumäe-Kahkva kõrvalmaantee äärsete elanike häiringuks tunduvalt suurem rasketranspordi liikluskooormuse kasv. Leevaku-Rahumäe tee k.a. Palun tunnistada tehase asukohavalik ebasobivaks. Transpordi arvutustest nähtub suur transpordi koormuse kasv Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteel. Nimetatud kruusatee on kitsas, kurviline, piiratud nähtavusega, elamud paiknevad vahetult kruusatee ääres. Kuidas osutub võimalikuks vältida negatiivset mõju inimese tervisele ja turvalisusele? Palun tunnistada tehase asukohavalik ebasobivaks.	tagamiseks vajalikud leevendavad meetmed esitatakse KSH aruande faasis.
Transpordikoridor (6896 sõitu/a) Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteel on Natura alaga ja Kirmsi loodushoiualaga vahetult piirnev, samuti kaitsealuse linnuliigi elualast ~45 m kaugusel. Rohekoridor, kui metsloomade väljakujunenud liikumisala. Tegevus tehases seisneb ülisuuresti logistikas (6896 raskeveokite sisse ja väljasõitu tehase territooriumile /aastas), lisaks kõik muu kaasnev logistika. Taoline tegevuse mõju rohekoridoris on oluliselt suurema raadiusega kui tehase territoorium. Ettepanek – palun nimetada asukoht tehase rajamiseks ebasobivaks.	Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju piirkonna taimestikule, loomastikule, linnustikule ja roheline võrgustiku toimimisele ning asukoha sobivust kavandatava tegevuse elluviimiseks hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus. Praeguses etapis ei arvestata ettepanekuga nimetada tehase asukoht ebasobivaks. Rohevõrgustiku koridori piir ulatub Haavasaare kinnistu lõunaosast ca 1 km kaugusele lõuna suunda. Haavasaare kinnistu lähiümbruses ning rohevõrgustiku koridoris K8 säilib mosaiikne maastik, mis järgib Euroopa Liidu elurikkuse strateegiat. Turba pakendamine ei ole loomastiku liikumist piirav tegevus ning tegevusega ilmnev häiring ei ületa eksperdi hinnangul keskkonnataluvust. Ekspertrühma ettepanekul viiakse KSH käigus läbi linnustiku uuring Kirmsi loodusalal. KSH VTK-d täiendatakse linnustiku uuringuga.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
Tuurapera KMH lk 6 „<i>Maavara kaevandamise maksimaalseks aastamääraks taotletakse 10 tuh t ja loa kehtivusajaks 30 aastat.</i>” – Võttes turba keskmiseks erikaaluks 170 kg/m³ saame Tuurapera maardla aastase kaeveloa 58 824 m³/a. Väide, et 44% ehk 110 000 m³/a tuuakse otse Tuurapera maardlast osutub valeks, kuna KMH kajastab hästi- ja vähelagunenud turba kaaveluba 10 000 tonni aastas kokku . Palun selgitage. KSH VTK lk 16 „<i>Väärindatav ja pakendatav turvas tuuakse tehasesse ka ettevõtte teistelt turbatootmisaladelt, aga umbes 80 tuh m³ Tuurapera turbamaardlast.</i>” – See väide ei ühildu Tuurapera KMH aastase lubatud kaevemahuga. Palun selgitage.	Asjakohaseid arvutuskäike ei esitata enne KSH aruande eelnõu koostamist ja mürauuringu läbiviimist. Arvutustes kasutatakse perspektiivset maksimaalset pakendatava turba kogust, mistõttu need kogused ei ühildu tänasel päeval kehtivate kaevandamislubadega. KSH VTK-s korrigeeritakse sõnastust vastavates osades, mis käsitlevad Tuurapera maardlast lähtuva pakendatava turba koguseid.
Kavatsus rajada tehas sadamate suhtes kaugemale, kui sadamale lähim neljast maardlast on suur ökoloogiline vaelearestus 30 aasta ehk 206880 raskeveoki sõidu kavandamisel kohalikel teedel. Mitu lisakilomeetrit kogumahtude juures tekib? Näiteks Määrastu maardla on 15 km sadamate suhtes lähemal. Palun arvutuskäik. Ettepanek – Põhjastades keskkonnasaaste kasvu, fossiilse kütuse asjatut kulu. Palun nimetada tehase asukohavalik ebasobivaks. Ökoloogilise vaelearestuse lisakilomeetrid kumuleeruksid Natura alal? Ökoloogilise vaelearestuse lisakilomeetrid kumuleeruksid just tehase transpordikoris Kirmsi hoiuala naaberkinnistul Kahkva maanteel? Palun selgitage. Ettepanek – tegevus kätkeb suurt logistilist koormust just seoses asukohavaliku ebaotstarbekuse tõttu, koormates asjatult loodushoiualaga piirnevat transpordikoridori. Palume tunnistada asukohavalik ebasobivaks. KMH lk 11 „<i>rohekoridorid on loomade elupaikade tuumalised ühendavad liikumisteed</i>” – Ökoloogilise vaelearestuse lisakilomeetrid kumuleeruksid rohekoridori lõikaval tehase transpordikoridori alal? Palun selgitage. Ettepanek – palun tunnistada tehase asukohavalik ebasobivaks.	Ettepanekutega ei arvestata. Palutud <i>ökoloogilise vaelearestuse lisakilomeetrid</i> KSH-s ei käsitleta. Praeguses etapis ei arvestata ettepanekuga nimetada tehase asukoht ebasobivaks. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid. Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju roheline võrgustiku toimimisele ja Natura ala kaitse-eesmärkidele hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus. Ainuüksi liikluskooormuse kasv avalikuks kasutuseks olevatel teedel ei ole üldjuhul siiski välistavaks teguriks uute tegevuste (arendusprojektid, planeeringud) kavandamisel. Oluline on võrdlus erinevate keskkonna- ning tervisekaitsenormidega (nt müra, õhusaaste).

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
KSH lk 7 „arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel; tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse; edendada säästvat arengut.” – Kuidas edendada säästvat arengut põhjendamatut lisatranspordimahtu kavandades? Ettepanek – palun tunnistada asukohavalik ebasobivaks.	
Kui suure osa turba lõpphinnast protsentuaalselt moodustab maa- ja meretransport kokku?	Väärindatud turba lõpphinda ja maa- ja meretranspordi hinna osa sellest KSH käigus ei käsitleta.
KSH lk 19 "Planeeringualal olev haritav põllumaa pindalaga 4,64 ha ei ole osa terviklikust põllumaa-alast." Vale väide.	KSH VTK-sse viiakse sisse parandused, et Haavasaare kinnistul paiknev põllumaa on osa põhjapoolsest põllumassiivist registri numbriga 70243927559 (suurusega 8,64 ha).
KSH lk 10 „Planeeringuala ise on osaliselt väärtuslik põllumaa ning metsamaa (lehtmets, millest pool on lageraiutud), mille pinnas on reostumata.” – KMH soovib säilitada metsapuhvid ümber maardla vältimaks tuule, müra ja tolmu levikut. Miks arendaja eiras KMH soovitusi ja lageraius pool metsamaad? Olukorras, kus arendaja ise hävitab soovituslikke puhveralasid. Ettepanek – Palun tõstatada vajadus KMH soovitus asendada nõudega mitte lageraiuda puhveralasid. Palun vältida KSH-s soovitusi asendades nõuetega.	Ettepanekuga arvestamist kaalutakse mõju hindamise käigus. Haavasaare kinnistul asuva metsamaa säilitamisega seotud kaalutlusi hinnatakse edasiselt täpsemalt menetluse käigus.
KSH lk 5 „Pakendatud toodangu väljaveo suunamisel läbi Tuurapera turbatootmisala kasvaksid oluliselt tulekahju- ja saasteriskid.” – Missugustele uuringutele see väide tugineb? Jõhvikasoo tee on maardlat läbiv, algab Võru maanteelt ja lõpeb ristumisel Rahumäe-Kahkva kõrvalmaanteega. Pakendamist mitte vajav turvas laaditakse veokitele otse maardlas. Missuguse uuringu tulemusel on transport ringiga läbi maardla Kahkva tugimaanteele ohutum, kui otse Võru maanteele mööda Jõhvikasoo teed? Ettepanek – palun eemaldada KSH-st arendaja moonutused ja asendada objektiivsete põhjendustega.	Täiendavate uuringute läbiviimine ei ole ekspertrühma hinnangul asjakohane. Pakendatud valmistoote kaubaveo suunamine läbi tuleohtliku kaevandamisala ei ole ohutusnõuetega kooskõlas. Turba kaevandamise ja veoga kaasneb tulekahju- ja saasterisk, kuid MaaPS § 42 lõige 3 punktide 4 ja 5 kohaselt on lubatud mäeeraldisel ja selle teenindusmaal ladustada kaevist ning korraldada kaevise vedu mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal piires. Ohutusnõuded turba kaevandamiseks on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 10.08.2004 määrusega nr 172 „Kaevandamise ohutusnõuded”. Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele.
Van der Knaap Substrates OÜ on omandanud kinnistu sooviga rajada tehas teadmata kas KSH sellist tegevust toetab. Sellises olukorras on tegu võetud riskiga ega ole	Ettepanek tagasi lükatud. Lõplik hinnang kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda alles detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
õigustuseks kaalutletud asukoha valikus. Ettepanek – kuna logistiliselt sadamate (Sillamäe, Muuga) suhtes ei ole Haavasaare neljast turbamaardlast lähim sadamatele, põhjustades ülemäärast liikluskoormuse kasvu kohalikele teedele, nimetada asukoht ebasobivaks.	majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnavalasest aspektist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Ülo Kivistik ja Kaia Hommik – Tiksomäe kinnistu omanik	
Mida peetakse silmas väetiste nõuetekohase ladustamise all? Kuidas tagatakse pinnase ja ümbritseva piirkonna kaitse ladustamisvigade korral? Kuidas tagatakse vahetult kõrval asuva Kirmsi hoiuala/looduskaitseala ja Natura 2000 võrgustikku kuuluva ala kaitse ladustamisvigade korral? Kas on plaanis luua täiendavaid turvatõkkeid ja kogumiskaevu?	Tootmisprotsessis kasutatakse turbale lisatavaid NPK-väetiseid (PG-Mix, Osmocote jm), mida ladustatakse nõuetekohaselt tehasehoones. Väetiste ladustamise nõuded on toodud keskkonnaministri 03.10.2019 määruses nr 45 „Väetise kasutamise ja hoidmise nõuded põhja- ja pinnavee kaitseks ning põllumajandustootmisest pärineva saastatuse vältimiseks ja piiramiseks“. Lisatavad väetised ja lisandid tarnitakse pakendatult. Kavandatava tegevuse mõju lähiala pinnasele ja põhjaveele käsitletakse täpsemalt KSH aruande koostamise faasis. Vajadusel nähakse ette pinnasekaitse meetmed.
Kuna lähiümbruses kinnistuomanikel on valdavalt salvkaevud, siis kuidas on tagatud salvkaevudes vee kvaliteedi kaitse, missugused on täpsemalt ettevaatusabinõud ja missugused tegevused on planeeritud reostumise korral? Kuidas tagatakse kohalikele elanikele veevarustus, kui salvkaevud jäävad kuivaks või tekib reostus?	Kavandatava tegevuse mõju lähiala pinnasele ja põhjaveele käsitletakse täpsemalt KSH aruande koostamise faasis. Vajadusel nähakse ette pinnasekaitse meetmed.
Rahumäe-Kahkva kõrvalmaantee äärsed kinnistute elamud on ajalooliselt rajatud vahetult tee äärde ning pole arvestanud suurte veoautode oluliselt kasvava liikluskoormusega. Kõrvaltee on kitsas, teelõigul on mitmed piiratud nähtavusega alad. Kohalikel elanikel on veel elavalt meeles aastakümnete tagune turbavedu nii müra, teetolmu kui ka turbatolmuga, mis häiris oluliselt igapäevast elu-olu. Ettepanek/küsimus: Kas on plaanis rakendada, kõrvaltee olemusest tingituna, kiiruse piiranguid, müratõkkeid jms?	Ettepanekuga on arvestatud. KSH aruande koostamise faasis analüüsitakse potentsiaalset müratasemete tõusu mõju, võttes aluseks müra modelleerimise tulemused ning hinnatakse müratasemete vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Kirjeldatakse Tuurapera turbatootmisala tegevusest lähtuvat transpordimüra ning selle võimalikku kumulatiivset mõju planeeritavale alale ja lähimatele elamutele. Lisaks antakse hinnang õhusaaste mõjude osas. Ainuüksi liikluskoormuse kasv avalikuks kasutuseks olevatel teedel ei ole üldjuhul siiski välistavaks teguriks uute tegevuste

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
	(arendusprojektid, planeeringud) kavandamisel. Oluline on võrdlus erinevate keskkonna- ning tervisekaitse normidega (nt müra, õhusaaste). Leevendavad meetmed nähakse vajadusel ette KSH aruande koostamise faasis.
Palun kaaluda veelkord pakendamistehase sobivust Haavasaare kinnistule, mis toob kaasa kohalike teede asjatu koormamise. Võru-Räpina või Tartu-Räpina tugimaantee vahetus läheduses paiknev pakendamistehas säästaks olulisel kohalikkus keskkonda. Tehase asukoht näiteks Määrastu ja Meelva turbaraba vahetus läheduses vähendaks edasi-tagasi sõiduga Haavasaare kinnistule vähemalt 30 km transporti Muuga ja Sillamäe sadamasse. Praeguse plaani järgi planeeritakse ligi 60% turbast tuua Haavasaare kinnistule Määrastu, Meelva, Meenikonna tootmisaladelt, 40% oleks kohapealne. Transpordisaaste otstarbekuselt oleks õigem viia väiksem kogus suurema koguse toodangu juurde ja edasise suunaga sadamatele. Pikaajalises perspektiivis lisandub ka oluline täiendav kütusekulu nii toodangu transpordi kui ka tööjõu transpordi osas. Palun kaaluda pakendamistehase rajamist: 1) linnade tööstusalade vahetusse lähedusse, seoses tööjõu ratsionaalsema logistika ning olemasolevate tööstusaladele sihipärasema kasutamisega. 2) transpordisõlme vahetusse lähedusse nagu Veriora või Põlva raudteejaam, seoses keskkonnasäästliku raudtee transpordi rakendamise võimalusega suuremas mahus (sh konteinerite laadimise võimalusega raudtee alustele)	Lõplik hinnang kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnanälgasest aspektist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Lk 10 on toodud järgmiselt: <i>„Turbasubstraadi tootmistsehi rajamine maardla vahetusse lähedusse on väiksema liikluskooormuse mõjuga kohalikele teedele.“</i> Ettepanek/küsimus – palun sõnastada ümber järgnev lõik:	Lõplik hinnang kavandatava tegevuse ja asukoha sobivuse kohta on võimalik anda detailplaneeringu menetluse lõpuks pärast KSH protsessi läbiviimist, kaaludes kõiki menetluses esile toodud asjaolusid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnanälgasest aspektist.

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
turbasubstraadi tootmistsehhi rajamine maardla vahetusse lähedusse on väga suure liikluskoormuse mõjuga kohalikele teedele ja tekitab võimalikku kahju vahetus läheduses asuvale Kirmsi hoiualale, tulevasele looduskaitsealale ja praegusele Natura 2000 võrgustikku kuuluvale alale.	Ettepanek tagasi lükatud – sõnastust ei muudeta. Kohalike teede all on mõeldud väljatoodud lõigus vallasiseseid teid, mitte ainult Rahumäe küla läbivat teed.
Ettepanek on määrata transpordikoormuse ja transpordimüra piirmäär. Selle ületamisel näha ette saastemaksud ja kahjunõuded.	Müra hindamise käigus arvestatakse kõiki tootmisalaga seotud liikumisi ning hinnatakse koormust kohalikele teedele. Müratase peab vastama keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „ <i>Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid</i> “. Saastemaksude ja kahjunõuete määramisega tegelevad Keskkonnaamet ja Keskkonnainspeksioon.
Kuidas on tagatud kaitstavate taimede ja loomade sh tetrede elupaiga kaitse jätkusuutlikkus müra ja saateriski tõusu korral?	Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju piirkonna taimestikule, sh metsaaladele, loomastikule ja roheline võrgustiku toimimisele hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus. Ekspertühma ettepanekul viiakse KSH käigus läbi linnustiku uuring Kirmsi looduslalal. KSH VTK-d täiendatakse linnustiku uuringuga.
Tehase planeerimine looduskaunisse keskkonda ei lähe kokku Räpina valla arengukava visiooni põhimõtetega ja rikub naabruses elavate elanike huve ja ootust turvalise ja keskkonnasõbraliku elu-, puhke- ning puhta looduskeskkonna suhtes. Palun hinnata tootmistehas mittesobivaks antud piirkonda.	Ettepanek ei ole asjakohane. Ainuüksi strateegilistele dokumentidele mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist.
Antud tehase planeerimine läheb Põlva maakonnaplaneeringu 2030+ ruumilise arengu põhimõtete ja suundumustega vastuollu, kuna ei väärtustata väärtuslikke põllumaid ja ei kasutata ära juba olemasolevaid struktuuride ja toomishooneid. Lisaks ei arvestata punktiga, kus käsitletakse rohevõrgustikku olulise ressursina, mis kätkeb endas maakonna mainet kujundavaid loodusväärtusi, samuti paljuski puhkemajandusele arenguvõimalust pakkuvaid puhkeväärtusi, kuna antud tehas planeeritakse osaliselt just rohevõrgustiku alale, sh kitsendades rohevõrgustiku alade vahelist metsaloomade liikumiskoridori, see sisuliselt läbi lõigates.	Ainuüksi strateegilistele dokumentidele mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist. Rohevõrgustiku koridori K8 piir ulatub Haavasaare kinnistu lõunaosast ca 1 km kaugusele lõuna suunda – koridori planeeringuga läbi ei lõigata. Turba pakendamine ei ole loomastiku liikumist piirav tegevus ning tegevusega ilmnev häiring ei ületa eksperti hinnangul keskkonnataluvust. Kavandatava tegevusega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju piirkonna taimestikule, sh metsaaladele, loomastikule ja roheline võrgustiku toimimisele hinnatakse täpsemalt KSH protsessi käigus.
Antud tehase planeerimine läheb Põlva maakonnaplaneeringu 2030+	Ettepanek ei ole asjakohane. Ainuüksi strateegilistele dokumentidele

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
ettevõtluskeskkonna arendamise ja töökohtade paiknemise põhimõtetega vastuolu, kuna tegemist ei ole väikesemahulise tootmisega ja tehase hooneid ei planeerita endiste majandite farmide ja tehnohoonete aladele, vaid tehase hooneid planeeritakse täiesti uuele rikkumata põllumaadele. Palun hinnata tootmistehas mitesobivaks antud piirkonda.	mittevastavus ei välista detailplaneeringu kehtestamist. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte.
Ettepanek on hinnata asukoht ebasobivaks. Kaaluda alternatiivina tehase rajamist suurte magistraalide äärde ja lähemale Muuga ja Sillamäe sadamatele või raudtee sõlmpunktide (Veriora, Põlva) lähedusse. Jääks olemata kahju vahetus naabruses asuvale Kirmsi hoiuala, tulevase LLK ja Natura 2000 võrgustiku piirkonna alale, jääks ära ka väga suur liikluskoormuse tõus kohalikele teedele.	Ettepanek ei ole asjakohane. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Ettepanek on hinnata planeeritav asukoht ebasobivaks ja kaaluda pakendamistehase rajamine kas Võru-Räpina või Tartu-Räpina tugimaantee läheduses asuva linna tööstusalale või raudteega ühendatud transpordisõlme vahetusse lähedusse nagu Veriora või Põlva raudteejaam, mis kokkuvõttes oleks nii logistiliselt transpordimahu kui ka keskkonnamõjude osas säästlikumad.	Ettepanek ei ole asjakohane. Detailplaneeringu KSH puhul on eesmärk välja selgitada, kas soovitud tegevust saab väljapakutud alal ellu viia või mitte. Tuleb arvestada, et kavandatava tegevuse asukoha alternatiivide valik on detailplaneeringu puhul piiratud, sest väljaspool detailplaneeringu ala uusi ja sobivamaid asukohti käsitleda ei saa. Seega ei ole võimalik käesolevasse protsessi kaasata teisi kinnistuid.
Ene Küüner – Hansi kinnistu omanik	
Mõju Hansi kinnistu tarbekaevu joogiveele teadmata (selle kvaliteedile ja hulgale). Vajadusel hinnata joogivee kvaliteeti juba praegu.	Haavasaare kinnistule kavandatava tegevuse mõju lähipiirkonna joogiveele hinnatakse edasiselt täpsemalt menetluse käigus. Joogivee kvaliteedi uuringute läbiviimist ei pea eksperthärm tarvilikuks, kuna detailplaneeringuala jääb tänu savipinnasele suhteliselt kaitstud põhjaveega alale, mistõttu on reostusohhtlikkuse tase piirkonnas madal. Olmereovesi juhitakse rajatavasse omapuhastisse (biopuhasti). Heitvesi juhitakse seejärel kinnistu lõunaserval kulgevasse kraavi. Samuti kogutakse tootmisalalt sademevesi, mis juhitakse läbi õlipüüdu kraavi.
Tootmisprotsessist ja transpordist põhjustatud mürataseme kasv ning õhusaaste ja liikluskoormuse suurenemine häirib kinnistul elutegevust.	KSH aruande koostamise faasis analüüsitakse potentsiaalset müratasemete tõusu mõju, võttes aluseks müra modelleerimise tulemused ning hinnatakse müratasemete vastavust keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise

Esitatud ettepanek/küsimus	Ettepanekuga arvestamine/ vastus küsimusele
	<i>meetodid</i>“. Kirjeldatakse Tuurapera turbatootmisala tegevusest lähtuvat transpordimüra ning selle võimalikku kumulatiivset mõju planeeritavale alale ja lähimatele elamutele. Lisaks antakse hinnang õhusaaste mõjude osas. Ainuüksi liikluskoormuse kasv avalikuks kasutuseks olevatel teedel ei ole üldjuhul siiski välistavaks teguriks uute tegevuste (arendusprojektid, planeeringud) kavandamisel. Oluline on võrdlus erinevate keskkonna- ning tervisekaitsenormidega (nt müra, õhusaaste).
Kruusakattega tee kasutus suurendab märgatavalt tolmu teket. Ettepanek – rajada tolmuvara tee.	Haavasaare kinnistule kavandatava tegevuse mõju lähipiirkonna õhukvaliteedile hinnatakse edasiselt täpsemalt menetluse käigus. Ekspertühm kaalub tolmuvara tee rajamise vajadust KSH aruande koostamise faasis.
Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jääb lisaks Kirmsi hoiualale Natura 2000 võrgustikku kuuluv ala, millel on kindlasti oma negatiivne mõju lindude pesitsuskohtadele.	Ekspertühma ettepanekul viiakse KSH käigus läbi linnustiku uuring Kirmsi loodusala. KSH VTK-d täiendatakse linnustiku uuringuga.
Tulekahju riski kinnistu metsamaale ei saa alahinnata.	Turba kaevandamise ja veoga kaasneb tulekahju- ja saasterisk, kuid MaaPS § 42 lõige 3 punktide 4 ja 5 kohaselt on lubatud mäeeraldisel ja selle teenindusmaal ladustada kaevist ning korraldada kaevise vedu mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa piires. Ohutusnõuded turba kaevandamiseks on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 10.08.2004 määrusega nr 172 „Kaevandamise ohutusnõuded“. KSH protsessi on kaasatud Päästeamet. Tulekahjuga seotud riske käsitletakse täpsemalt KSH aruande koostamise faasis.

LISAD

September 2020 seisuga on kõik lisad digitaalselt alla laetavad järgmiselt lingilt:

<http://gofile.me/6tNNn/IK0o2qhFR>

LISA 1. DP JA KSH ALGATAMISOTSUS

LISA 2. DP JA KSH ALGATAMISEST TEAVITAMINE

LISA 3. MAANTEEAMETI SEISUKOHAD 26.11.2019 DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISEKS

LISA 4. DP ESKIISLAHENDUS SEISUGA 08.04.2020

LISA 5. KSH JUHTEKSPERDI VASTAVUS SEADUSES TOODUD SÄTETELE

Vastavalt KeHJS § 34 (5) võib detailplaneeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju hinnata või hindamist juhtida KeHJS § 14 lõike 1 kohane juhtekspert – st keskkonnamõju hindamise litsentsi omav ekspert.

Lisas 5 on esitatud Krista Lahtvee KMH litsents.

LISA 6. KESKKONNAAMETI KIRI KIRMSI HOIUALA PIIRIDE MUUTMISE TEEMAL

LISA 7. RÄPINA VALLAS RAHUMÄE KÜLAS HAAVASAARE MAAÜKSUSE DETAILPLANEERINGU KSH EELHINNANG

LISA 8. AMETITE JA HUVITATUD ISIKUTE ESITATUD ETTEPANEKUD VTK SISU OSAS